Kupujmo vojne BONDE in ZNAMKE

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 190 — CLEVELAND 3, O., TUESDAY MORNING, AUGUST 15, 1944 — LETO XLVII — VOL. XLVII

Z gospodarskega stališča

"Trije veliki" bodo imeli posvetovanje, ki bo trajalo kake tri dne. Na tem posvetovanju si bodo izčistili medsebojno mnenje glede povojne varnosti in svetovne organizacije, ne da bi napravili kako formalno pogodbo. Splošna konferenca se bo na najbrže vršila enkrat v januarju. Do takrat bodo "veliki trije" vedeli na čem stojijo in do tega časa bodo že tudi vedeli za mnenje malih držav.

* * *

Dokler se ne zruši Nemčija bo ameriška industrija nadaljevala z sedanjo produkcijo letal, to je nekako 8,250 na mesec. To je potrebno, ker ne more nihče preračunati ravno kako dolgo bo še trajala vojna v Evropi.

* * *

Ravno koliko 'težkih bombnikov zgradimo v Ameriki bo zvedela okrog 1. septembra publika, ne zvedel bo to tudi sovražnik. Zdaj je to še vojaška tajnost, toda takrat bomo pa že v položaju, da bomo to lahko povedali tudi sovražniku, ki se ne bo ob tistih številkah nič kaj dobro počutil.

* * *

Produkcija mesa bo letos dosegla nov vrhunec v Zed. državah. Računajo jo na 25 bilijonov funtov. To bi bilo za nekako 4% več kot leta 1943.

* * *

Velike department trgovine v Pittsburghu nameravajo zapreti vrata za dva dni, kot bo naznanjena zmaga nad Nemčijo.

* * *

Po vojni bomo dobili steklo, ki bo vzdržalo vsako toploto. Dobili ga bodo v avte, hiše, trgovine in tovarne. To steklo bo poleti prav tolikо pomenilo proti vročini, kot pomenijo zdaj zimska zaščitna okna proti mrazu. Steklo je že v delu pri neki veliki steklarni in neki firmi, ki izdeluje električno opremo.

* * *

Zadnja stavka uslužbencev uličnih železnice in busov v Philadelphiji je prikrajšala razvažalce piva za $100,000, gostilne pa za $500,000. Župan je ukazal takoj zapreti vse gostilne, ko se je pričela stavka. Hoteli so izdobili vsak dan več kt $25,000, ker niso smeli prodajati pijače.

* * *

Prekupčevalci z rabljenimi avtomobili imajo razne načine, da se izognejo maksimalni ceni, ki je določena po vladi. Za avto, na primer, računajo sicer predpisano ceno, toda kupec plača za extra port olja $50, ali podobno.

* * *

Fisher bratje, znani avtni magnati, so imeli največ uspeha kljub tega, ker so dozdaj še vsak delovni dan jedli skupaj in si ob tem času izmenjavali ideje in razne načrte za svoja nadaljna podjetja.

* * *

Ameriško-angleški oljni pakt je prav za prav nekak svetovni pakt. Anglija in Amerika kontrolirata namreč štiri petine vsega olja na svetu. V družbo bodo povabljene še druge dežele, ki producirajo olje, ki pač ne bodo imele druge izbire kot pristopiti zraven.

Na obisk k sinu

Mrs. Julija Kamber, lastnica Silver Bar, je šla za par tednov na obisk k sinu Franku Tedenko, ki služi pri mornarici v Rhode Island.

RUSI SE ZBIRAJO K MASNEMU NAPADU NA VZHODNO PRUSIJO

Moskva, 14. avg. — Vse kaže, da se bliža z naglimi koraki ura, ko bodo ruske armade z vso furijo navalile na nemško Vzhodno Prusijo. Ruske čete se zbirajo za ta napad v velikem loku pred nemško mejo.

Na jugu so ruske čete 15 do 17 milj od pruske meje, druge so od vzhoda kakih 7 do 10 milj oddaljene in one od severa kakih 30 milj.

Maršal Stalin je danes naznanjal, da so ruske čete okupirale Osowiec, 15 milj južno od Vzhodne Prusije. Mesto leži ob reki Biebrza, katero so Rusi prebredli v nedeljo.

Od bojev pri Varšavi ni skoro nobenih novic. Tukaj je zbrana pred mestom armada maršala Rokosovskija ,ki še vedno dovaža za napad na poljsko prestolnico tanke, potrebščine in rezerve.

V Latviji pa prodira general Jeremenko s svojo baltiško armado, ki je v enem mesecu pobila ali zajela 70,000 Nemcev. Nemci so izgubili tekom ruske poletne ofenzive že nad 600,000 mož.

Nemci so trupla jetnikov sežigali, pepel pa potem pošiljali v Nemčijo za gnoj

New York. — Radio iz Londona je včeraj poročal, da so Rusi vjeli nemškega policijskega načelnika, ki je v poljskem mestu Lublinu v masah moril jetnike. Krvnika bodo postavili pred vojaško sodišče, poročajo iz Moskve.

Rusi so našli v osvobojenem Lublinu ogromno jetniško taborišče, na sredi pa veliko zidano poslopje, kjer so Nemci sežigali mrliče. Kot poročajo očividci, ki se jim je posrečilo zbežati iz nemških rok, so Nemci pripeljali po 100 jetnikov obenem iz jetniškega taborišča. Najprej so jih zadušili s plinom, potem pa njih trupla upepelili. Ostanke so potem deli v posebne posode, ki so bile poslane v Nemčijo, vsebina pa za umetno gnojilo.

Večina žrtev so bili Rusi, Poljaki, Ukrajinci in Judje. Tako poročajo ruski časnikarski poročevalci, ki so prišli z armado v Lublin.

ZAVEZNIKI BAJE PRIPRAVLJAJO INVAZIJO NA TRST

New York.—Radio iz Ankare je včeraj poročal, da je najbolj verjetno, da bo prihodnja invazija zaveznikov v Trstu. O tem so globoko prepričani osiški krogi, ki mislijo, da bodo zavezniki udarili na Trst z namenom, da z eno potezo odsečejo Nemčiji ves Balkan.

Na vsak način bo igral Balkan v prihodnjih dneh važno vlogo, sodinjo nevtralni opazovalci.

Nemški maršal prizna, da je vojna izgubljena

Moskva. — Moskovsko časopisje je tiskalo apel nemškega maršala von Paulusa, ki je bil zajet pri Stalingradu, v katerem pripoveduje Nemcem, da je bil zajet pri Stalingradu, v katerem pripoveduje Nemcem, da je vojna izgubljena po krivdi Hitlerja in da bi Nemci samo brezpametno prelivali kri, če bi se bojevali še naprej.

Tudi nemški general Franek je apeliral na nemški narod, naj se obrne od Hitlerja. Hitler sam je povišal von Paulsa v maršala v zadnjih dneh bojev pred Stalingradom.

Vojaška maša

V sredo ob desetih bo darovana v cerkvi sv. Vida vojaška maša za mir in pokoj duše vojaka Pfc. Joseph F. Debelak, sin Franka in Frances Debelak iz 1368 E. 43 St., ki je dal svoje mlado življenje za domovino 12. maja v Afriki. Sorodniki, prijatelji in znanci so prijazno vabljeni.

Pozdravi iz Mehike

Miss A. Klemenčič, 5806 Prosser Ave., od Mar-ket Coal Co., pozdravlja vse svoje prijateljice in odjemalce. Nahaja se v Mexico City. Piše, da je tam prav prijetno in toplomer ne zleze nad 70 stopinj.

Ogromna bo škoda na pridelkih vsled suše po nekaterih krajih

Kraji vzhodno od reke Mississippi silno trpe vsled suše. Poljski pridelki bodo zelo trpeli, zlasti pa koruza. Vrtovi so po nekaterih krajih popolnoma uničeni.

Najhujše so prizadete države: Ohio, Indiana, južna in centralna Illinois ter Kentucky. Vladni poljedelski urad računa, da bo izgubljenih 83,000,000 bušljev koruze v Ohio, Indiana in Illinois.

V zadnjih 24 urah je padlo nekaj dežja v južni Indiani, toda ne dovolj. V državi Ohio bo 50% koruze uničene vsled suše in krompir da kaže popolno izgubo.

Po nagrade naj pridejo

Pri fari Marije Vnebovzete so bile oddane v nedeljo sledeče nagrade: $300 F. Laurich iz 887 Alhambra, po $100: Mrs. J. Kozel, 715 E. 157. St. in A. Gornick, 1152 E. 168. St.; $75 Stanley Eržen, 22561 Chardon Rd., po $50: Matt Baraga, 15612 Saranac Rd., Miss Dorothy Wolf, 18228 La Salle, po $25.00: Josephine Klemenčič, 15924 Saranac, Mildred Senger, 16011 Holmes, J. Leskovec, 835 E. 54. St. Nagrade dobe v župnišču, kjer naj se zglasijo in prinesejo pobotnice s seboj.

Za Lauschetovo kampanjo

V našem uradu so bili izročeni sledeči prispevki za Lauschetovo kampanjo: po $3: Mr. in Mrs. Frank Rode, 6310 Carl Ave. in neimenovan; $2 je izročil neimenovan. Najlepša hvala vsem skupaj.

Važna seja

Jutri popoldne ob treh bo seja Euclid Rifle kluba na Močilnikarjevi farmi. Vsi člani naj pridejo, da bodo odločili, če se bo priredilo clam bake ali se ga ne bo.

Nova invazija v južni Franciji

FRANK M. RAZBORSEK ki je dal svoje mlado življenje za domovino na daljnem Pacifiku 18. julija 1943.

NEMCI TRDIJO DA JE V DELU NOVA OFENZIVA

London. — Nemški radio je včeraj trdil ,da plujejo mimo Gibraltarja v Sredozemlje številni zavezniški konvoji. Komentator na radiu je trdil, da je nova zavezniška invazija v južni Evropi gotova stvar in samo vprašanje časa še.

Na ta poročila niso zavezniki ničesar odgovorili.

Pisatelj bo podpiral Lauscheta za guvernerja, Deweya za predsednika

Mansfield, O. — Znani ameriški pisatelj Louis Bromfield, po političnem prepričanju demokrat, je izjavil, da bo podpiral newyorškega guvernerja Deweya za predsednika, ker da je Roosevelt in njegova administracija "postala že prestara in prepirljiva" ter da je prišel že čas za drugo. Pisatelj je napovedal, da bo v državi Ohio najmanj ena četrtina demokratov proti Rooseveltu, po vsej deželi bo pa od tri do štiri milijone demokratov glasovalo za republikanca v novembru.

Istočasno je pa Bromfield priporočal volivcem, naj izvolijo clevelandskega župana Lauscheta za prihodnjega guvernerja države Ohio.

Nad 100 je bilo včeraj

Uradno je kazal toplomer včeraj 97 stopinj, toda na mnogih krajih v sredini mesta so ga videli na 100. Dan je bil zelo vroč, zlasti še, ker ni bilo nobene sapice v zraku. Danes bo še vroče, v sredo pa pričakuje vladni vremenski urad mokro.

NOVI GROBOVI

Martin Svete

Po dolgi in mučni bolezni za rakom na želodcu je umrl pionir Martin Svete, star 81 let. Doma je bil iz Brezovice, fara Borovnica, po domače Matjažov. V Ameriko je dospel leta 1898 in vsa leta je opravljal težka dela v raznih tovarnah. V družini je bilo pet bratov, ki so že vsi pomrli. Soproga Marija mu je umrla pred 7 leti. Tukaj zapušča tri sinove in eno hčer: Martin, Mary poročena Frank Grdina, Viktor in William, ter 5 vnukov. Umrl je na svojem domu, 1062 Addison Rd.

Pokojni Martin Svete je bil miroljuben mož, priljubljen med sosedi, dober gospodar in skrben oče svoji družini. Bil je član društva sv. Vida št. 25 KSKJ. Pogreb bo v četrtek zjutraj ob devetih v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo iz pogrebnega zavoda Anton Grdina in Sinovi. Naj počiva mirno v ameriški zemlji, preostalim naše iskreno sožalje.

Frances Bruss

Po trimesečni bolezni je umrla na svojem domu Frances Bruss roj. Benčin, stara 56 let, stanujoča na 6210 Superior Ave. Doma je bila iz vasi Veliko Mraševo, fara Cerklje na Dolenjskem, odkoder je prišla v Cleveland pred 39 leti. Tukaj zapušča žalujočega soproga Antona, dva sina: Lt. Edward, W. T. 2/c William, hčeri Mary Toner in Christine Mishaga ter mnogo drugih sorodnikov.

Bila je članica podružnice št. 25 SŽZ. Pogreb bo v četrtek zjutraj ob desetih v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda in na Kalvarijo. Naj počiva v miru, preostali msožalje.

Prijazen obisk

V spremstvu Joseph Nemanicha, agilnega društvenega in kulturnega delavca iz 7505 Myron Ave., nas je včeraj obiskala njegova sestra č. sestra M. Victoria, OSB. študirala je na Columbia univerzi v New Yorku in se zdaj vrača nazaj v Duluth, Minn., kjer bo učila še naprej na kolegiju sv. Skolastike.

Danica daje nagrado

Društvo Danica št. 11 SDZ je dala nagrado v obliki vojnega bonda za $100. Dobil jo je Louis Lagina, 1182 Addison Rd.

Naši fantje - vojaki

V SLUŽBI ZA SVOBODO IN DOMOVINO

Mrs. Mary A. Rožanc, 1713 E. 34. St., Lorain, Ohio, je prejela vest od svojega moža Pfc. Louisa Rožanc, da je bil ranjen 9. junija v Franciji. Kroglo je dobil v levo roko. Zdaj se zdravi v bolnišnici v Franciji. V armadi služi že 27 mesecev in preko morja je od lanskega septembra. Poleg žene ima doma tudi 14 mesecev starega sinkota. Njegov brat Frank služi pri mornarici, brat John je pa z armado v Južnem Pacifiku.

■ ■ ■

Pfc. Andrew Bogatay, star 25 let, je bil ubit na Saipanu 9. julija. Tako obvešča vojni oddelek njegovo mater Mrs. Mary Bogatay, 995 E. 78. St. Pri armadi je bil od novembra 1941. Graduiral je iz East Tech šole, pred vstopom k vojakom je bil uslužben pri General Electric Co. Preko morja je bil poslan v marcu 1943. Njegov brat Edward služi pri mornarici nekje na Atlantiku.

■ ■ ■

Mrs. Mary Korenšek, 7415 Aberdeen Ave. je naročila sobotno Ameriško Domovino sinu Pvt. Hermanu, ki služi nekje v Indiji. Brat Pvt. Paul, ki se nahaja nekje v Franciji, že prejema list, in piše, da je silno vesel časopisa, ki mu poroča vse važne novice z doma.

Vsa nemška 7. armada, od 100,000 do 200,000 mož je prišla v past, ko so ameriške in kanadske čete sklenile kolobar pri Falaise.

New York, 15. avgusta. – Ob 6:10 danes zjutraj, v torek, je prišla po radiju vest, da so danes zjutraj ob dveh, izvedli zavezniki novo invazijo in sicer v južni Franciji. Ob štirih zjutraj so bile že vse čete na kopnem.

Radio ni povedal, ravno kje so se zavezniki izkrcali.

Zavezniški glavni stan je po radiu naznanjal francoskemu narodu, da so pričeli z novo invazijo v južni Franciji, s katero bodo prodirali proti severu in se združili z zaveziško armado, ki prodira iz Normandije proti Parizu.

Pri invaziji sodelujejo ameriške, angleške in francoske čete.

Prva poročila, ki so prišla po radiu iz Italije, javljajo, da je več kot 800 ladij izkrcavalo čete na francosko obal. Prvi so se spustili na obrežje parašutarji, za njimi so prišli jadralniki in takoj nato so se začele izkrcavati čete z ladij.

Kot javljajo prva poročila, se je izvršila invazija natančno ob času in pa da niso naletele zavezniške čete skoro na noben odpor od strani Nemcev. Zavezniški parašutarji so natančno po načrtu zasedli svoje cilje, enako tudi čete, ki so jih pripeljali jadralniki.

Pri invaziji sodelujejo zavezniške čete iz Afrike, Italije, Sardinije in Korzike.

Francija, 14. avgusta. — Ameriški tanki so danes napredovali obenem s pehoto od 7 do 13 milj, istočasno so planile v ofenzivo kanadske čete, s čemer je bil odrezan umik 7. nemški armadi proti reki Seni. Med obema armadama je ostala odprtina kakih 12 milj, edini izhod za Nemce. V to odprtino so pa začele bruhati krogle ameriške in kanadske baterije.

Nemške čete že prihajajo k zaveznikom v tisočih, kar je prvi obrok ene najsijajnejših zmag v Franciji.

Amerikanci so prišli povsem nepričakovano Nemcem za hrbet, ko so začeli prodirati vzhodno iz Le Mansa, se obrnili naenkrat proti severu in zajeli tako vso nemško 7. armado v past.

Prostor, v katerem se je naenkrat znašla nemška armada, je komaj 30 milj dolg. Amerikanci so tako naglo pridrli nad Nemce, da so ti pustili vse skupaj na mestu in zbežali. Toda od druge strani so pridrle kanadske čete in Nemci so se vrteli na prostoru kot brez glave, ne vedoč, kam bi se umaknili.

V štirih dneh so Amerikanci zajeli nad 13,000 Nemcev. Od dneva invazije je padlo zaveznikom v roke že nad 115,000 Nemcev.

Z ameriškimi četami se bori tudi francoska oklepna divizija, ki si je že v Afriki stekla lavorike pod poveljstvom generala Le Clerca.

General Eisenhower je izdal danes dnevno povelje četam v Franciji, v katerem jih je poziva k največjemu naporu, ker zdaj je prilika, da naglo in temeljito pobijejo sovražnika.

Pet dni se ni ničesar slišalo o premikanju ameriških čet. V tem času so se Amerikanci v 250 milj dolgi črti pognali na Le-Mans, obšli levo nemško krilo in se naenkrat obrnili v velikem loku okrog nemške linije.

Nemcem so odrezana za umik vsa pota proti reki Seni. Zavezniški bombniki brez prestanka dežujejo bombe na nemške čete, vozila in pozicije. Niti en nemški biciklist ni ušel paznemu očesu avijatičarjev.

Kriza v italijanski vladi je neizogibna

Rim. — Italijanska vlada, kateri stoji na čelu Ivanoe Bonomi, je tik pred krizo. Vsak čas pričakujejo formacijo nove vlade. Govori se, da bodo v novi vladi glavne osebnosti Bonomi, Vittorio Orlando in maršal Badoglio.

V Rimu se posvetovali v soboto in nedeljo angleški premier Churchill, jugoslovanski premier Šubašič in Jože Brozovič (Tito).

Boje se za francoske jetnike

London. — Angleški radio je poročal, da so Nemci premestili iz Pariza v Metz 1,500 civilnih političnih jetnikov. Boje se, da je namen Nemcev, da jetnike spotoma pobijejo.

Na obisku

Mrs. Mary Fink iz East Palestine, Ohio, je na obisku pri družini svoje hčere, John in Mary Fortune, 1393 E. 51 St. Pred odhodom domov je naročila sobotno Ameriško Domovino za sina Pfc. Vincenta Fink, ki služi nekje na Pacifiku.

Vrnitev iz bolnišnice

Mrs. Mary Strukel se je vrnila iz bolnišnice na 921 E. 185 St. Tem potom se želi zahvaliti za obiske, cvetlice, karte in darila. Prijateljice jo zdaj lahko obiščejo na domu.

Danes je velik praznik

Danes je Veliki šmaren in velik zapovedan katoliški praznik.

Seja na Recher Ave.

Jutri večer ob osmih bo seja direktorija SDD na Recher Ave.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
(JAMES DEBEVEC, Editor)
6117 St. Clair Ave. HEnderson 6628 Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto $6.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta $4.00
Za Ameriko in Kanado, četrt leta $2.00. Za Cleveland, po pošti četrt leta $2.25
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: Celo leto $6.50, pol leta $3.50, četrt leta $2.00
Posamezna številka 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, $6.50 per year. Cleveland, by mail, $7.50 per year
U. S. and Canada, $3.50 for 6 months. Cleveland, by mail, $4.00 for 6 months
U. S. and Canada $2.00 for 3 months. Cleveland by mail $2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by Carrier $6.50 per year; $3.50 for 6 months, $2.00 for 3 months.
Single copies 3 cents

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83 No. 190 Tues., Aug. 15, 1944

Ženske zahtevajo svoje mesto tudi v politiki

Tisti časi so minili, ko se je reklo ženskam, da je njih mesto v kuhinji in pri otrocih. Tudi rek: dolgi lasje in kratka pamet, je že davno iz mode, če pogledamo okrog sebe in vidimo, da ženstvo lahko tekmuje z moškimi v marsikaterih javnih in celo državniških vprašanjih. Je že res, da je glavni poklic ali mesto ženske pri družini, toda vse ženske niso matere in vse nimajo družin in tudi ne moremo vsem potisniti kuhavnice v roke, če pa nimajo komu kuhati.

Odkar ima ženstvo enako volivno pravico z moškimi, to se pravi, kjer jo ima, hoče biti z moškimi enako upoštevana tudi v javnih uradih, pri javnih problemih in pri javnih vprašanjih. To je tudi prav ,saj je ženska človek kot je moški in v modernem svetu zavzema ženska isto stopnjo kot jo zavzema moški.

Politikarji se tega posebno dobro zavedajo, saj je, kot dobro vedo, ženski glas na glasovnici prav toliko vreden kot je moški. Ob času volivnih kampanj vidimo, kako moški kandidati apelirajo za ženske glasove. Toda vsi si jih ne znajo pridobiti, ker pač ne vedo, kako iti za njimi. Nekateri mislijo, da je treba ženskam govoriti drugačno politiko kot moškim. Sodijo, da je treba to ločiti, kot so ločene trgovine za ženske in za moške potrebščine. Tako mislijo, da je treba ženskam govoriti o cenah sočivju, mesu, o gospodinjstvu, dočim se govori moškim o javnih in političnih vprašanjih. Nekateri tudi mislijo ,da naj ženskam govore ženske, moškim pa moški, da se tako največ doseže pri pridobivanju glasov.

To vprašanje je najbolj rešil predsednik Roosevelt, ki v svojih govorih, političnih in drugih, nikdar ne govori moškim posebej, ženskam posebej. Mr. Roosevelt smatra, da politika nima spola in glasovi, ki jih dobi predsednik pri volitvah, dokazujejo, da ima prav.

Ženska hoče, da se ne apelira nanjo za glas, ker je ženska, ampak zato, ker je državljanka, ki mora vedeti in poznati tudi politična vprašanja. Ženske ne marajo, da se jim govori kot gospodinjam, ampak hočejo, da se jim govori kot enakovrednim državljankam. Imajo popolnoma prav! Saj ženske delajo prav tako v tovarnah kot moški in prav tako plačujejo davke kot moški. Prav kot moški se tudi ženske zanimajo za svobodo, postave, justico in dobro vlado.

Turistika v Kanadi je večja kot pred vojno

Leta 1929 je bila turistika iz Zed. držav v Kanado na vrhuncu. Ameriški letoviščarji so takrat pustili v Kanadi $198,000,000. To je bila rekordna vsota, pa vendar sodijo, da bo dobila Kanada letos še veliko več od Amerikancev, ki prihajajo tje na počitnice. Polni so jih hoteli, letovišča ob jezerih in razni drugi počitniški kraji.

Kanada ni bila pripravljena na to. Smatrala je že, da bo letos turistika vsled vojne silno trpela. Saj je ameriški delavec zadnji dve poletji ostajal doma. Letos se je pa kar naenkrat spomnil, da ima žepe polne denarja in da je potreben čistega kanadskega zraka. Kanadčani niso niti posebno vabili letos Amerikance čez mejo, misleč, da bo vaba brez uspeha.

Ker manjka pomoči, letovišča letos ne morejo tako postreči izletnikom, kot so druga leta. V nekem letoviškem taborišču, na primer, je kuhal gospodar sam za 40 ameriških izletnikov. Po dveh tednih se mu je posrečilo dobiti pomoč za kuhinjo. Pa je pustil vse skupaj in odhitel tudi sam na oddih drugam.

Vsak ameriški izletnik more kupiti 12 galon gazolina v Kanadi. Toda mnogo jih je potovalo z avijoni, vlaki in na ladjah.

Pa ne smemo misliti da v tem, ko Amerikanci hite v kanadska letovišča, sedijo Kanadčani lepo doma. Tudi iz Kanade prihaja mnogo obiskovalcev v Zed. države. Obmejne oblasti pravijo, da pride vsak teden do 30,000 Kanadcev čez mejo na obisk v Zed. države. Toda dočim sme Amerikanec nesti čez mejo v Kanado kolikor denarja hoče, pa ga sme vzeti Kanadčan samo $150 na leto.

Italijanski petelinčki so dobili tekmece

Neka zavezniška vojaška edinica je priredila ples v plesni šoli v Rimu. Vojaki niso pripeljali deklet s seboj, ker so Italijanke kar same radi prišle. Ples je bil zaključen pred enajsto uro, kot zahtevajo vojaške oblasti. Posamezni vojaki so potem spremljali italijanska dekleta domov.

Toda zunaj so čakali nanje italijanski petelinčki, ki jim ni bil dovoljen vstop k plesu. Nekemu vojaku so hoteli iztrgati dekleta ter odrezati dekletu lase v kazen, ker se pajdaši s tujim vojakom. Nastal je pretep, toda vojaška policija je temu kmalu napravila konec. Razen nekaj krvavih nosov ni bilo nič hujšega.

Drugi večer je bil zopet ples in zopet tepež in zopet nekaj krvavih nosov. No, vojaške oblasti so pa tedaj napravile temu konec in plesno šolo zaprle. Mlade Italijanke zdaj pogrešajo žvečilni gumij, s katerim so jih zalagali ameriški fantje, italijanski petelinčki pa pogrešajo težkih pesti ameriških fantov. Mednarodni zapletljaji so rešeni na celi črti.

BESEDA IZ NARODA

Pri Seliškarjevih so mlatili

Hubbard Rd.—Res prijetni so dnevi v teh krajih v sedanjem času. Ko so pri Seliškarjevih mlatili oves in pšenico je bilo kaj prijetno in povabili so tudi sosede kot se to spodobi, da so jim priskočili na pomoč v mlatvi. Se reče, saj ni noben mlatil s cepcem, kot smo to delali v starem kraju, ampak Tone je najel mlatilni stroj in tisti prijazni sosedje pa so snopje samo v stroj metali in žito v vrečah odnašali v kašče, kakor smo rekli v starem kraju. Stroj je mlatil, da je bilo kar veselje in trije moški so komaj sproti odnašali zrnje.

Frank Zupančič in Joe Valenčič sta s tako naglico metala snopje v stroj, da ju je bilo kar luštno gledati. Jaz sem samo opazoval. Tudi Debevčev Tone je bil priskočil na pomoč. Se reče saj ni samo priskočil, kajti on tudi dela, kadar se postopi. Ker je priden, zato pa tudi napreduje v svojem lepem življenju.

Seliškar in pa naš Eddie sta se bila že prej domenila, da jim bo šel ob mlatvi pomagat tudi on. Tako se je tudi zgodilo, ko je bil dan mlatve napovedan, je prišel večer prej Seliškarjev sin Adolf povabit našega Edita, da naj bo pripravljen za naslednji dan. Seveda sem se mu tudi jaz ponudil, da bi šel rad pomagat, če bi vedel, da bi me spustil kje v "štih." Adolf se me je nekaj branil in je rekel, da nima te pravice, da bi mi dovolil priti zraven, češ, da so mu doma naročili, da naj povabi samo Eddita. Tako mi je trdil on, jaz pa sem si sam po svoje mislil, bomo že videli, kako bo. Naslednji dan se je Eddie odpravil in takoj sem prisedel k njemu v avto in se znjim odpeljal k Seliškarjevim. Mislil sem si, kar bo pa bo.

Ko sva midva dospela na lice mesta, so tam že kaj pridno mlatili. Debevčev Tone je že prenašal oves. Ker se mi je videl precej gospodarski, sem ga takoj pobaral za kakšno delo naj bi jaz prijel in če me sploh rabijo. Tone mi je rekel, da za vreče nosit že vidi, da nisem sposoben, češ, da je že toliko slišal o meni, da nisem za tako delo. Rekel je: uzemi vile in pojdi gori na kopico, če te bodo potrebovali in one vprašaj.

Res sem z veliko težavo zlezel na tisto kopico, ker sem že bolj trdih kosti, Frank in Joe sta že prav pridno vbadala vile v snopje. Sem in tja sem tudi jaz katerega privzdignil, a sile pa nisem delal. Kmalu na to pa je že prišel Adolf z galončkom in mi ga natoči kozarček. Res bil je ta najboljši. Jojmene, da ste me videli, kako sem potem hitel premetavat tisto snopje, tako moč sem bil dobil. V prijetni družbi je čas kaj hitro potekal in že nas je Mrs. Seliškar povabila na kosilo. Pri takem delu so navadno piške na mizi in so tudi bile. Malo sem se sramoval pri jedi, ker nisem vajen jest pri drugi hiši, saj veste, da se vedno le domačega vogala držim.

Bilo je prav tako, kot tedaj, ko sem se odpravljal iz stare kontre v to obljubljeno deželo in sem se gredoč ustavil v Ljubljani pri stricu, ki je imel v družbi z Jegličem (bratom pokojnega škofa Jegliča) trgovino. Gospa Jeglič mi je bila pripravila imenitno pojedino in je tudi ona prisedla k mizi. Vsega je bilo dovolj, a jaz pa jest nisem hotel, ker sem sramoval. Mislil sem si, taka gospa pri mizi sedi in torej ni, da bi jaz svoja usta odpiral, ker nisem vedel, če bi jih prav. Mislil sem si, da se mogoče gospoda pri jedi drugače obnaša kot kmet. Ko je pa opazila mojo sramežljivost, se je pa odstranila, potem sem pa tako otepal, da je bil samo krožnik ostal in pa seveda vilice in žlica. Nato pa mi je bila prinesla še pol litra vina in tudi tistega sem kaj hitro pospravil. Seveda je bilo to že precej za tako mladega fanta, kot sem bil jaz, ampak sramoval se pa le nisem, ker me ni nihče opazoval.

Tako nekako je bilo tudi pri Seliškarjevih. Vse eno pa sem se dobro najedel in napil, kajti pri Seliškarjevih niso prav nič "stinži" ne z jedačo in ne s pijačo. To pa moram priznat, kar je res, je pa res. Zato jim pa tudi letina tako lepo obnese. Kašča je bila kar hitro napolnjena z ovsem in pšenico. Ja, saj pravim, taki so farmarji kot je Seliškar in pa Debevec, ki se na tako stvar razumeta in sta tudi sposobna prijet za vsako delo. Zato pa tudi napredujeta. Debevec kar pravi: akralinč, saj mora bit tako in tudi je.

Iz tega lahko vidite, da smo se ob Seliškarjevi mlatvi imeli prav imenitno in me prav veseli, da sem se bil tudi jaz vrinil k njim. Tako se vse vrti v teh naših krajih in se bo tudi še vrtelo en čas, kajti žita je še dosti na polju in čaka mlatve.

Tudi naš Eddie bo imel mlatev in me je že naprosil, če bom hotel prijet za kakšno delo. Obljubil sem mu, kako bo šlo, pa ne vem. Kadar je mlatev v kraju, tedaj je veliko delo opravljeno. Vse preveč novic imam, da bi jih mogel vse danes napisat in bo precej ostalo za prihodnjič, kajti ta dopis je bil namenjen samo Seliškarjevi mlatvi. Prihodnjič pride pa Vrtovšnik na vrsto in še več drugih zanimivosti. Pozdrav,

Frank Leskovic

—o—

Kaj je U.N.R.R.A.?

10. decembra 1943, leta je bila ustanovljena U.N.R.R.A. (United Nations Relief & Rehabilitation Administration) — Uprava Združenih narodov za oskrbo in obnovo. U. S. N. R. R. A. danes ni več samo pisarniški načrt, pač pa je to združba strokovnjakov, ki so vse svoje sile posvetili praktični pomoči na obširnih območjih v svetu. Imel sem priliko od blizu spoznati vsa začetna dela teh marljivih pijonirjev. Zato lahko nekaj povem o UNRRI, posebno pa lahko povem, kaj ni ta organizacija.

UNRRA ni mednarodna dobrodelna ustanova. To tudi ni neka borza dela, ki bi po osvobojenju preskrbela delo tisočim in tisočim telesnim in duševnim delavcem. UNRRA ni politični inštrument, s katerim naj bi se ustvaril novi svet ali s katerim naj bi se obnovila družba politikov v Ženevi. Smoter UNRRA je strogo praktične prirode. UNRRA naj bi pomagala narodom zopet na noge in naj bi vcepila novo življenje v njihova gospodarstva. UNRRA bo tem narodom nudila živila, oblačila, medikamente in druge potrebščine.

Jasno je, da niti Velika Britanija, niti Združene ameriške države niti Sovjetska zveza kot posamezne državne tvorbe ne morejo same izvršiti tega orjaškega dela. Potrebna je hitra in učinkovita mobilizacija vseh mednarodnih dobrin, da bi se to delo moglo uspešno izvršiti. UNRRA obsega 44 Združenih narodov. Celo nevtralci, Švica in Švedska ter nekatere druge države so njene članice.

Glavno vprašanje, ki zanima organizacijo je način plačevanja posameznih dobav. UNRRA mora predvsem preprečiti, da bi države, ki bodo deležne njene pomoči, ne postale čez noč prezadolžene z dolgovi.

Dejali smo v začetku, da UNRRA ni mednarodna dobrodelna ustanova, UNRRA pa tudi ni neko nadaljevanje medvojnega sistema "Posojevanja in najemanja." UNRRA bo nakupovala, razdeljevala in prodajala (kadar bo to mogoče) najvažnejše potrebščine. Med temi potrebščinami bodo ravno tako umetna gnojila kakor britvice za britje, copate in lokomotive. UNRRA bo predvsem skrbela, da se bodo obstoječe zaloge pravično porazdelile. Če bi bogatim narodom bilo prepuščeno, da svobodno nakupijo vse kar potrebujejo, bi za siromašne narode ne ostalo ničesar. To bi povzročilo težke mednarodne motnje in izzvalo težke gospodarske in socialne krize.

Pri upravi prve pomoči so si strokovnjaki pridobili dragocene izkušnje v Severni Afriki. Takoj po izkrcanju zaveznikov je bila odposlana v Alžir in Tunis posebna gospodarska misija, ki ji je stal na čelu g. Fred K. Hoehler, ki je med drugim izjavil: "Izkušnje v severni Afriki so nam pokazale tele smernice:

1. Osebje misije za pomoč v osvobojenih krajih mora biti čim manjše in šteje lahko samo nekaj izkušenih tehnikov.

2. Misije za prvo pomoč bodo na vsakem ozemlju našle dovoljno število oseb, ki bodo pripravljene sodelovati in ki bodo na stvari popolnoma dezinteresirane. Zasebna in državna upravna morata sodelovati tako, da bo pomoč zajamčena vsemu prebivalstvu.

UNRRA bo samo jedro, okrog katerega se bodo zbirali ljudje, ki jim je blagostanje celote pri srcu in ki bodo s svojimi moralnimi in strokovnimi kvalitetahi jamčili, da bo pomoč čim hitrejša in čim pravičnejša, obnova pa izvršena v čim krajšem času in brez težkih pretresov. Osvobojene države pač z vso pravico ne bi mogle dovoliti invazije dobrodelcev, ki bi prihajali od zunaj. Njihova stremljenja so, da ostanejo gospodarji na svoji zemlji in v nobenem slučaju ne bi pristali, da se odpovedo svojih pravic za škatljico kondenziranega mleka ali zabojček aspirina.

UNRRA je mednarodna agencija, ki urejuje preskrbo tako na strani proizvodnje, kakor tudi na strani razdelitve. Vsaka država bo prispevala s primerno kontribucijo, bodisi v denarju, bodisi v naravi. Dežele, ki niso trpele od sovražne okupacije bodo prispevale 1% od svojih narodnih dohodkov, medtem ko bodo tiste narodnosti, ki so trpele pod sovražnim jarmom prispevale s tistim, kar jim je še preostalo. Uspeh UNRRA bo odvisen od mednarodnega sodelovanja narodov po končani vojni.

—o—

Dnevna zavetišča naraščajo

Dnevna zavetišča, ki jih vodijo občinska podjetja in javno financirana rastejo vse povsd po deželi v tem poletju in igrajo važno vlogo v boju proti mladinskim zločinom in pa tudi pomagajo, da nekatere matere lahko hodijo na delo v tovarne, ki je nujno potrebno za vojni napor. Tako poročajo iz urada za občinske vojne službe.

Sile in protisile

"Bazovica." — Pred desetimi leti je C. G. Jung napisal v švicarskem mesečniku "Die neue Schweizer Rundschau" članek pod naslovom; "Nemčija je dežela duhovnih katastrof." Ta članek nam je čisto slučajno prišel pod roko pri brskanju tako skromnega gradiva, ki je v tej deželi na razpolago. Pisec pravi: "Nemčija je dežela duhovnih katastrof, kjer določena naravna dejstva v namišljenem miru, vedno znova vzbujajo klice po svetovnem gospodstvu, iz katerih vzbrstijo s pohotno raščo zablode, ki popolnoma premagajo razum. Gonilna sila je veter, ki prihaja iz azijskih neskončnosti in v široki fronti čez Tracijo veje v Evropo in Germanijo. Včasih nosi s seboj zunanje narode kot suho jesensko listje, včasih pa vzbuja navdahnenja misli, ki rušijo svet."

Taka svet pretresujoča sila je vsekakor nacional-socializem, ki je pognal v Nemčiji in poskušal preobrniti svet.

Še ko je bil Hitler potujoči prerok in je ves svet izven njegovih privržencev norce bril iz njega in njegovega gibanja, so ga nekateri imenovali: Mohamed. Ta primerjava ni brez osnove. Nacional-socializem je ljudska vera, religija, namenjena izvoljenemu ljudstvu, ki je poklicano, da zagospodari nad ostalimi narodi.

Zaradi tega je moralo priti do vojne, ker svet pač ni hotel kapitulirati pred germanskim "izvoljenim ljudstvom." Večkrat je izgledalo pa, kakor da se je svet s kapitulacijo že nekako pomiril. Prvič je bilo to takrat, ko je Francija, ki je bila v tem času prva vojaška sila v Evropi, brez vsakega odpora dovolila remilitarizacijo Porenja. Še bližje smo bili kapitulaciji, ko sta se Chamberlain in Daladier prestrašila Hitlerjevih groženj in žrtvovala Češkoslovaško. Kdor je takrat Hitlerja poslušal, kako je zmerjal dr. Beneša, poglavarja države, ki je bila uradno še vedno v prijateljskih stikih z rajhom, ta je v resnici verjel, da posluša jerihovske trobente, ki so porušile zidovja sovražnega mesta. Takratni Hitlerjevi histerični izlivi niso samo porušili češke Maginotove linije v Češkem lesu in Krkonoših, pač pa so tudi zlomili francoske in britanske zaščitnike češkoslovaške republike.

Naslednjo jesen 1939 se podobne Hitlerjeve zahtevke nasproti Poljski res niso mogle uveljaviti brez vojne. Kakšna vojna pa je to bila, če jo gledamo s stališča Nemčije? V pičlih treh tednih je bila Poljska "likvidirana," da uporabimo priljubljen prusijaški izraz. Skoro ravno tako hitro so bile osem mesecev za tem "likvidirane": Nizozemska, Belgija in Francija.

Nikoli v zgodovini ni svet občutil takega neustavljivega tevtonskega furorja, pred katerim so pred 2000 leti trepetali Rimljani. V resnici je izgledalo takrat, kakor da svet nima sredstev, s katerimi bi se zoperstavil temu strašnemu navalu. Maginotove linija je pred tem furorjem padla kot papirnata igračka in francoske ter belgijske armade so se razteple pred njim kot listje v vetru.

Preobrat je nastopil šele takrat, ko je Velika Britanija, od zmag pijanemu Hitlerju, na njegovo mirovno ponudbo, vrgla v zobe odločni "NE."

Ta, takrat od vsega sveta ocenjeni noroglavi "NE," je s strahom zaprl sapo iskrenim prijateljem Velike Britanije. Ves svet je pričakoval, da se bodo v kratkem vrgle nemške Panzerdivizije s tisoči in tisoči bombnikov na britansko otočje, da ga spremene v prah in pepel. In vendar se vkljub ura-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Če verjamete al' pa

"Vidiš, Jim," sem pel na sa svojemu sopotniku na "če bi mi ne bil pregrizel be pa bi svet zdaj ne zvedel, si pomagal tistemu nedolž zajčku od ribnika gori po v ni, da je hitel na vso sa svetu iskat si domovinskih vic po sosednih okrajih. A komaj sem spravil izza škrbin besedo "ribnik," si že postavljati tam žalostn menike moji puški, moji r mojemu levemu očesu, ki, p jem preudarku, streljajo v ke in najraje tje, kjer ni ničesar pobrati.

"Ampak to pot se je pa sicer tako ponižna in po duša caha, to pa to, bodo kali v Titovem generalne bu) uprla in udarila naz Torej, če je že taka sila, mora konštatirati izjal ofenzivo na zajce tam pri ku, si bil vojskovodja ti moj Jimek in ne moja sp na oseba.

"Tvoja navada je že d daj, da vedno tako obrne tebi prav, naj bo pa še zda pak, kakopak, tistega pa povedal, kako je bilo, ko s šla čez reber tje v Gram donosnik," se na vso mo žuje sicer potrpežljivi J

"Kako je bilo pa tam, izgrešil."

"Šur, saj ti tisto ved šiš, kjer ti ne poješ nap kaj, te bom malo domisli koliko obrisal tvoj zakaj min. Ali si že pozabil, ka jaz dvignil puško, name rekel: 'Jack, zdaj pa le pa sem usmodil za enim še nisi dobro pobral, ko poklical na odgovor dru komaj si tega pobral, se pravljal tretjega za ajm

"Zapik! Do drugega nič, da ni bilo vsaj prib ko, ampak za tretjega se nekoliko še pogovorila. enkrat mi povej, Jim, ka lo s tretjim?"

"S tretjim, kako da praviš? Kaj ga nisi pob

"Kako ga bom pobr bilo pa kaj pobirati. Če ustavil, bo zdaj nekje Franciscu. Vsaj tako s ko sem videl, kako si je naprej."

"I, no, za enega se pa ne bova zdajle prepira pa je en zajček pri tol vilu, kot jih je v ohijski

"Saj ni tisto, ampak pošteno poročilo. Saj nikdar ne zapišem take kateri nisem trdno pr da je prav tako in nič d

"Ha-ha, ha-ha, ha-ha zadonelo od tiste smeri. počivale Jimove kosti zofi.

"No, kaj se pa režiš, spet ni prav?" zvedavo spoštovanega slovensk ca s fino barvo, vsake v djem, železnino in tako

"O, nič, samo spomni kako bi se mi zdajle k ril, če bi me vprašal, ab jen."

"Aha, si že spet stari cer sem trdno prepric bil tvoj krohot namenje prejšnjim besedam, pa naglo zasukal v smer, pačna. Pa stopi, ki leži ju, tje-le v ledenico po lažil."

"Kaj pa, če bi poklic ceta, on je za tri cole b nici, kot sva midva."

"Pusti Franceta, naj da se mu ravnokar sa gori na lojtri pod kakš in če bi ga naglo zbu morda še ustrašil in te tla. Kar sam si pom če si žejen."

"Nak, tako pa spet jen, da bi zdajle vstal nisi rekel, da mi bo vedal o Gramčevem ri

"Na, vidiš, začel sem ku, govorila sva o zaj šla v ajsbakso. Torej ribniku ti bom povedal. si zberem misli."

Žrtev spovedne molčečnosti

Josip Spilman S. J.

vokat pove, da na prigo- abbe Montmoulina in ne- rih tovarišev ne bo apeli- ker bi bilo brez uspeha in samo tratil denar. "Če bi priziv dovolili, bi moral še at pred sodišče, kar pa no- je odgovoril gospod žup- "Čas je, da se pohujšanje a in se o meni več ne go- in piše. Najbrž bi bil zo- obsojen in priziv bi pohuj- raznesel še v širše kroge. uki, ki jo prestane pri ob- avi obdolženi, sploh ne go- m. Ne, rajši smrt kot pri- ker svoje nedolžnosti itak orem jasno dokazati. Mo- bodo pa vendar verjeli ji besedi umirajočega."— o je pravil naš ljubi mu- in jaz mu moram dati . Vprašal sem ga, če bi pa otel prositi za pomiloščeva- ne bilo bi težko tu v me- in okolici nabrati zanj do- podpisov. Tudi o tem ni nič slišati. Zato pa, go- a moja, hočem v ti točki ti vaše mnenje."

spod ravnatelj prosi ma- upnikovo, naj ona prva govori. Gospa po kratkem u odvrne: "In če ga pomi- o, kaj ga pa potem čaka?" vokat migne z rameni in : "No, na giljotino bi ne in se potem morebiti še njegova nedolžnost. Vse ljše kot smrt!"

li bi moral v ječi biti po- zaprt za celo življenje?" a mati zopet.

ega vam ne morem pove- pravi g. Meunier žalost- Najbrž ga zadene druga ljša kazen, prisilno delo prognanstvo na otoške

a bi moral moj sin v jetni- jopiču in ukovan v verige o železno krogljo na no- a cesti delati sramotno, tno delo skupaj z drugimi delci in da bi ljudje s pr- za njim kazali rekoč: 'Vi- to je duhovnik!' — Ne, mu ne svetujem! To bi za mojega Franca hujše mrt! To ni nobena milost. misliš o tem hči moja? Ali mogla ti srečati tako na

e, mati!" pravi hči. "Ne prosili za pomiloščenje, ne, če Franc sam noče." udi jaz bi ne," pravi rav- j. "Kot sem vam že pove- a smatram za mučenika. pa bi se mogel braniti bliž- mučeniške krone?"

udi abbe Montmoulin ima ugovore zoper to, kolikor a umel," pravi resno ad- t. "Dobro! Pustimo pomi- nje in pripravimo se na eno žrtev!"

ŠE TEŽJI KRIŽ

hula je Velika noč, minul velikonočni teden. Obso- je bil pripravljen na smrt vsak hip pričakoval, da naznanijo dan smrti. je docela zbran in miren. zniki so priznali, da niso kdar videli na smrt obso- a jetnika, ki bi tako ne- ašno pričakoval zadnjo Nič se ni ponašal s svojo ostjo, ni hodil nemirno go- doli po celici, ni se obrego- ob sodnike in porotnike, ni no premišljeval in tarnal. e res sicer resen in je mno- olil, a ni bil žalosten; na- no tuintam ga je obšla ce- ha, plemenita veselost, ki stražniki niso mogli tol- ti. Če bi mogli pogledati egovo notranjščino, bi se- videli, da je sicer narava bovala sramotni in nasilni , da ga je vzrok te smrti il s čisto tolažbo. az umiram kot žrtev du- ke dolžnosti," si pravi sam sebi. "Mojo smrt bo smat- cerkev za pravo mučeništvo, kakor smrt sv. Janeza Nepomuka. Cerkev uči, da zbriše taka smrt vse grehe in vse kazni greha in da poleti takoj v večno radost duša mučenca, okrašena z mučeniškim vencem. Ni ga torej srečnejšega človeka kot sem jaz, samo bojim se, da te visoke sreče nisem vreden."

Take misli so se po obsodbi vrstile v duši abbe Montmoulina. Daroval je Bogu daritev svojega življenja in molil, naj jo sprejme. Upanje na bližnjo mučeniško krono bolj kot strah pred sramotnim življenjem kazenca na galeja ga napoti, da brezpogojno odbije advokatov predlog za pomilošenje. Advokatu seve pravega vzroka odklonitve ni mogel razodeti, pač pa ga je advokat, kot nam znano, že preje uganil. "Razumem vas," mu je rekel, "na vašem mestu bi ravnal ravno tako. V resnici niste dolžni nič sami naravnost storiti, da se smrti ubranite, če je za vašo dušo boljše, da umrjete."

Te ravnateljeve besede so obsojenca potolažile in mu odvzele pomislek, ki ga je še tuintam vznemirjal. Še slajše pa je bil potolažen, kadar mu je ravnatelj primesel v ječo sveto obhajilo. Tudi ga je zelo pomirila novica, da bo za mater in sestro poskrbel njegov nekdanji predstojnik, župnik iz La Grange. Mirno je torej pričakoval resne ure, ki ga ima pozvati na oder in pred sodni stol Jezusa Kristusa, ki je pač poznal njegovo nedolžnost.

Bližala se je bela nedelja, ko se je moral bridko spominjati onih otrok v Ste-Victoire, ki jih je bil sam pripravil za letošnje prvo sveto obhajilo. Videti jih zopet ne sme? Kaj bodo pač o njem mislili? In njegovi župljani? Ali bodo res trdili, da je bil njih dušni pastir morilec? Prosil je ječarja zato za pisalno orodje in napisal je svojim prvoobhajancem in vsem župljanom ganljivo pismo, ki naj se jim z dovoljenjem nadškofa prebere v nedeljo po njegovem obglavljenju. Pisal je zahvalna pisma tudi nadškofu, ravnatelju. Tudi od matere in sestre se je ločil pismeno in ju prosil, naj si prihraniti bolečino in ga naj ne obiščete še enkrat pred smrtjo. Saj se bodo prav gotovo zopet videli nad zvezdami, naj se torej raji tolažite z veselim svidenjem po smrti kot žalostiti z mučno ločitvijo v ječi. Abbe prosi, naj to pismo precej oddajo, drugo pa šele po njegovi smrti.

Drugo jutro ga odvedejo v okovih iz celice v večjo dvorano kaznilnega poslopja. "Ali v smrt?" vpraša abbe malo bolj bled kot po navadi stražnike ki ga spremljajo.

"Boste precej čuli," se glasi odgovor.

V dvorani vidi abbe Montmoulin zbrano sodno osobje. Sodnijski sluga še enkrat prečita smrtno sodbo. Potem pripomni, da je prizivni rok potekel ter da je vsled tega sodba polnomočna.

Predsednik vpraša, če naj opustitev priziva pomeni, da se obsojeni prizna krivim.

(Dalje prihodnjič.)

—o—

Sodnik: "Ali še zmerom ne priznate, da ste bili to vi? Saj se ujema: vitka postava, prijeten obraz . . ."

Zaslišanka (vesela): "Da, da, to sem jaz . . ."

Hiša naprodaj

Ima 4 in 4 sobe ter 2 sobi v 3. nadstropju. Dvojna garaža, 2 furneza. Cena je $8700. Naslov se dobi v upravi tega lista.

SILE IN PROTISILE

(Nadaljevanje z 2 strani)

ganskemu prusijaškemu letalskemu terorju, ni posrečilo zlomiti Velike Britanije.

Leto kasneje je podoben odpor tvegala Sovjetska zveza.

Oba ta odpora pomenita kulminacijo nacional-socilističnih pohlepov. Sicer se je res posrečilo nadmočnim prusijaškim armadam, da so nadaljevale z velikimi uspehi, ali že v samem drvenju prusijaške vojne mašinerije proti Moskvi so se pojavljali v ljudeh podzavestni občutki, da brste nekje protisile, ki se raje puste pomandrati, kakor pa kapitulirati. Stalingrad je to podzavest preoblikoval v trdo resničnost za Hitlerjev nacional-socializem, ki je naletel na najmanj enako religijo duha in najmanj tako odločnost po življenju. Stalingrad je s svojim trpljenjem in krvjo mogočno okrepil tiste protisile, ki so prusijaške vandale pregnale od tega viteškega mesta ob Volgi na reko Prut. Stalingradski duh je očistil Severno Afriko in velik del Italije, ki jo je zlomil.

Popolnoma napačno bi bilo in tudi nevarno, če bi se demokratični svet udajal utvaram, da sta Nemčija in nacional-socializem že na robu prepada. Nacional-socializem je tudi še danes ogromna sila, ki obvladuje množice z neverjetno močjo in cinizmom. Ta zverinski cinizem prihaja s svojo divjaško odkritosrčnostjo do izraza v stavkih, ki so bili napisani pred kratkim v "Muenchener Neueste Nachrichten." V tem listu pravi urednik, ko govori o bombardiranju nemških mest: "Prebivalstvo bombardiranih nemških mest se mora pač pripraviti, da zapusti svoja udobna stanovanja, da bi se lahko naslajalo nad trpljenjem in poniževanjem tujih, od nemškega meča zasužnjenih narodov."

Duh, ki prihaja iz take miselnosti je za nas, ki si domišljamo, da živimo v prosvitljeni dobi, zares težko razumljiv. Nikakor pa ga ne smemo prezirati, če hočemo razumeti religiozno-politične sile, iz katerih črpa nacional-socializem svoje bestialne moči.

Nič ni v teku "čudne vojne v Franciji" bolj prestrašilo francoskih vojakov kakor zadržanje prusijaške soldateske, ki je bila brezupno obkoljena, pa se je rajše pustila posekati, kakor da bi se udala. Francozi so v sponah svoje zahodne civilizacije tako zadržanje občutili kot skrajno barbarsko. Ali resnici je treba pogledati korajžno v oči in priznati, da je ravno to zadržanje Prusijakov omogočilo njihovim armadam v zgodnjem polletju 1940, da so igraje obračunale s francoskimi armadami in ravno tako tudi z "nepremagljivo" Maginotjevo linijo.

Ravno tisto zadržanje in ravno tisti duh sta leto kasneje podili pruske tevtone po neizmernih ruskih ravnicah.

Sovjetska zemlja pa je — kakor smo že rekli — postavila prusijaškim zavojevalcem nasproti istega duha neizmernega požrtvovanja. Do takrat so Nemci sleherni odpor "likvidirali," če so naleteli na povprečne sile. V Angliji in v Rusiji pa so naleteli na sile, ki imajo globlje korenine in ki rastejo iz naroda samega. Te sile je poznal Churchill, zato je Hitlerju zabrusil svoj zgodovinski "NE ."

Na iste sile so Nemci naleteli leto kasneje na sovjetski zemlji. Tudi tu so srečali ljudi ,ki se rajše puste poklati, kakor da bi se podvrgli. Poročila iz te dobe, ki so jih nemški vojni dopisniki pošiljali z vzhodnega bojišča, so kar jasno očitovala vso grozo in strah, ki ju je občutil nemški vojak, ko je naletel na takega sovjetskega nasprotnika. Ta groza je bila upravičena, kajti že drugič so Nemci naleteli na sile, ki so bile dorasle tistim silam, katerim so se imeli zahvaliti za vse dotakratne uspehe. Sedanja vojna je vse drugo kakor pa neka kabinetska vojna. Ta vojna ni vojna špekulantnih interesov, pač pa vojna, v kateri si stoje nasproti najgloblja nasprotstva in samo zato je tudi ta vojna, vojna do popolnega iztrebljenja nasprotnika.

Samo tako lahko razumemo veličastno borbo bojevnikov N.O.V. v naši domovini, samo tako lahko razumemo triletno borbo na življenje in smrt neoboroženih jugoslovanskih upornikov nasproti tankom, letalom in najnovejšemu orožju, ki si ga je izmislila vojna tehnika.

Teh globokih sil in protisil, ki si stoje v tej vojni nasproti, površni brezskrbnež pri polni mizi in priklenjen na pretekle privilegije, privilegije, ki jih je opravičevalo samo "mesto rodjenja," ne more doumeti. Zato tudi tako velika nesporazumevanja povsod tam, kjer je v zadnjih 25 letih zamrla pravičnost, utihnila odkrita beseda in je bila pokopana demokracija. Eno pa je gotovo, tiste tako globoko zakoreninjene silnice, ki danes že tri leta enakovredno stoje nasproti najsilnejšemu sovražniku, ki vodi borbo na življenje in smrt, ne bodo mogle biti v nobenem slučaju premagane od povprečja sil, ki so podobne zgodbi francoskih vojakov v "čudni vojni" leta 1940. To oceno bi si morali temeljito vtisniti v spomin vsi tisti, ki še niso doumeli današnjih sil in protisil, ker logika je samo ena in politični račun brez logike, je račun brez krčmarja . . .

(F. Lodur.)

NO FATS—NO FASHIONS

Everyone thrills with pride at the smart appearance of our girls in uniform, particularly in their cool looking summer outfits. In this group are Spar Seaman Jennie Dietz, of Hollywood, Cal., in grey and white striped seersucker; Army Nurse Lt. Alice E. Hall of W. Pittston, Pa., in olive drab, light weight tropical worsted; Wac Pvt. Lois B. Bisbey, of Houston, Texas, in her off-duty dress of beige shantung; Marine Sgt. Mary Ann Doherty, of Pierre, S. D. in green and white striped seersucker; and Wave Seaman First Class Betty Matney of Ashland, Ky. in grey and white seersucker. Women out of uniform have a part in providing these uniforms if they save their used kitchen fat, because used fat is necessary in processing all fabric, as well as dyes. Used fat is also an ingredient in the tanning of leather bags and shoes.

Demokratska konferenca. — Slika nam predstavlja senatorja Harry S. Truman-a (desni na sliki,) ki je bil nominiran podpredsedniškim kandidatom in ki se je odpovedal predsedništvu posebnega senatnega odbora za preiskavo vojnih aktivnosti. Levi na sliki pa je senator James M. Mead, ki je nasledil Trumanu. V sredini pa je mornariški tajnik James V. Forrestal.

DELO DOBIJO DELO DOBIJO

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE

ženske za oskrbnice

ZA POSLOPJA V MESTU

Poln čas, šest noči v tednu

Od 5:10 pop. do 1:40 zjutraj

Najboljša plača od ure v mestu, stalno delo.

Zahteva se državljanstvo. Zglasite se v Employment Office, 700 Prospect Ave. soba 901 od 8 zjutraj do 5 popoldne vsak dan razen v nedeljo.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Ženske za čiščenje

podnevi

STALNO DELO

DOBRA PLAČA

Zglasite se v 5. nadstropju v uradu

Wm. Taylor Son & Co.

(194)

Moške in ženske

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu
48 ur na teden

Plača za ZAČETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½ na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva. Nobena starost ni omejena, ako ste fizično sposobni opravljati delo, ki ga nudimo.

Zglasite se na

Employment Office

1256 W. 74. St.

National Carbon Co., Inc.

(x)

Moške se sprejme

Jemlje se aplikacije za moška dela v vojni industriji na novih kontraktih. Prekladovalci v skladišču, truckerji itd. Dobra plača od ure.

Eaton Mfg. Co.

E. 65th St. in Central

(194)

TOVARNIŠKI DELAVCI

za splošna dela, Rubber Press in Rubber compounders, vozniki trukov, prelagalci materiala, pomagači v plating prostorih, učenci na Automatic Screw strojih. Predznanje ni potrebno. Dobra plača od ure in overtime. Stalno delo v važni industriji. Urad za najemanje odprt vsak dan od 7 zj. do 5 pop. ob sobotah in nedeljah od 7 zj. do 3 pop.

DILL MFG. CO
700 E. 82 St.

(191)

Hotelske služkinje

Prijetno delo
Udobne ure

Delrey Hotel

1819 E. 55th St.

(194)

Dekleta in žene

Punch Press operatorice
Dobra plača od ure in overtime
100% vojno delo
Zagotovljeno delo po vojni
z 60 let staro družbo

Bishop & Babcock Mfg. Co.

1285 E. 49th St.
blizu St. Clair Ave.

(194)

Ženske se sprejme

Sprejme se ženske za dela v vojni industriji. Pregledovalna in drugih vrst dela bodo na razpolago. Dobra plača od ure.

Eaton Mfg. Co.

E. 65th St. in Central

(194)

Kupujmo obrambne obveznice in znamke!

MALI OGLASI

Ledenice naprodaj

Naprodaj je 7 ledenic za 50 ali 100 funtov ledu. Cena je po $2.00. Pokličite ENdicott 1217. (190)

OHIJSKO VINO
(najboljše vrste)
$2.50 GALONA

EMERY'S BAR
961 Addison Road
Odprta do 2:30 A. M.

x

Rodney Adams Heating Service

Dajte si osnažiti svoj furnez zdaj. Mi popravljamo in zacementiramo furneze. Imamo dele za vseh vrst furneze.

Inštaliramo tudi nove furneze ter inštaliramo pihalnike (blowers). Inštaliramo termostate na furneze za premog ali plin.

Ekspertna postrežba na vseh vrst opreme.

KE 5461

21601 Westport Ave.

Peč naprodaj

Proda se kuhinjska peč in studio couch; v dobrem stanju in po nizki ceni. Poizve se na 6305 Glass Ave. (191)

Ako iščete

dobrega popravljalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevje. Cene zmerne in fino delo.

FRANK MARZLIKAR

16131 St. Clair Ave.

(Tues. x)

Kdo je našel očala?

Izgubil sem očala od St. Clair kopališča do poulične postaje na 62. cesti. Očala so bila v rujavi škatlji. Pošten najditelj naj jih vrne Joseph Stirnu, 7510 Myron Ave., ENdicott 2784.

Soba v najem

Odda se v najem opremljena soba, $3.00 na teden. Si lahko tudi kuha. Zglasite se po 3 uri popoldne na 996 E. 64 St.

Breskve in češplje

Naprodaj so lepe breskve in češplje. Zglasite se pri

Frank Gruber

Route 534
Geneva, Ohio

(192)

"AMERIŠKA DOMOVINA"
AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
(JAMES DEBEVEC, Editor)
6117 St. Clair Ave. HEnderson 0628 Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto $6.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta $4.00
Za Ameriko in Kanado, četrt leta $2.00. Za Cleveland, po pošti četrt leta $2.25
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: Celo leto $6.50, pol leta $3.50, četrt leta $2.00
Posamezna številka 2 cente

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, $6.50 per year. Cleveland, by mail, $7.50 per year
U. S. and Canada, $3.50 for 6 months. Cleveland, by mail, $4.00 for 6 months
U. S. and Canada $2.00 for 3 months. Cleveland by mail $2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by Carrier $6.50 per year; $3.50 for 6 months, $2.00 for 3 months.
Single copies 2 cents

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83 No. 190 Tues., Aug. 15, 1944

Ženske zahtevajo svoje mesto tudi v politiki

Tisti časi so minili, ko se je reklo ženskam, da je njih mesto v kuhinji in pri otrocih. Tudi rek: dolgi lasje in kratka pamet, je že davno iz mode, če pogledamo okrog sebe in vidimo, da ženstvo lahko tekmuje z moškimi v marsikaterih javnih in celo državniških vprašanjih. Je že res, da je glavni poklic ali mesto ženske pri družini, toda vse ženske niso matere in vse nimajo družin in tudi ne moremo vsem potisniti kuhavnice v roke, če pa nimajo komu kuhati.

Odkar ima ženstvo enako volivno pravico z moškimi, to se pravi, kjer jo ima, hoče biti z moškimi enako upoštevana tudi v javnih uradih, pri javnih problemih in pri javnih vprašanjih. To je tudi prav ,saj je ženska človek kot je moški in v modernem svetu zavzema ženska isto stopnjo kot jo zavzema moški.

Politikarji se tega posebno dobro zavedajo, saj je, kot dobro vedo, ženski glas na glasovnici prav toliko vreden kot je moški. Ob času volivnih kampanj vidimo, kako moški kandidati apelirajo za ženske glasove. Toda vsi si jih ne znajo pridobiti, ker pač ne vedo, kako iti za njimi. Nekateri mislijo, da je treba ženskam govoriti drugačno politiko kot moškim. Sodijo, da je treba to ločiti, kot so ločene trgovine za ženske in za moške potrebščine. Tako mislijo, da je treba ženskam govoriti o cenah sočivju, mesu, o gospodinjstvu, dočim se govori moškim o javnih in političnih vprašanjih. Nekateri tudi mislijo ,da naj ženskam govore ženske, moškim pa moški, da se tako največ doseže pri pridobivanju glasov.

To vprašanje je najbolj rešil predsednik Roosevelt, ki v svojih govorih, političnih in drugih, nikdar ne govori moškim posebej, ženskam posebej. Mr. Roosevelt smatra, da politika nima spola in glasovi, ki jih dobi predsednik pri volitvah, dokazujejo, da ima prav.

Ženska hoče, da se ne apelira nanjo za glas, ker je ženska, ampak zato, ker je državljanka, ki mora vedeti in poznati tudi politična vprašanja. Ženske ne marajo, da se jim govori kot gospodinjam, ampak hočejo, da se jim govori kot enakovrednim državljankam. Imajo popolnoma prav! Saj ženske delajo prav tako v tovarnah kot moški in prav tako plačujejo davke kot moški. Prav kot moški se tudi ženske zanimajo za svobodo, postave, justico in dobro vlado.

Turistika v Kanadi je večja kot pred vojno

Leta 1929 je bila turistika iz Zed. držav v Kanado na vrhuncu. Ameriški letoviščarji so takrat pustili v Kanadi $198,000,000. To je bila rekordna vsota, pa vendar sodijo, da bo dobila Kanada letos še veliko več od Amerikancev, ki prihajajo tje na počitnice. Polni so jih hoteli, letovišča ob jezerih in razni drugi počitniški kraji.

Kanada ni bila pripravljena na to. Smatrala je že, da bo letos turistika vsled vojne silno trpela. Saj je ameriški delavec zadnji dve poletji ostajal doma. Letos se je pa kar naenkrat spomnil, da ima žepe polne denarja in da je potreben čistega kanadskega zraka. Kanadčani niso niti posebno vabili letos Amerikance čez mejo, misleč, da bo vaba brez uspeha.

Ker manjka pomoči, letovišča letos ne morejo tako postreči izletnikom, kot so druga leta. V nekem letoviškem taborišču, na primer, je kuhal gospodar sam za 40 ameriških izletnikov. Po dveh tednih se mu je posrečilo dobiti pomoč za kuhinjo. Pa je pustil vse skupaj in odhitel tudi sam na oddih drugam.

Vsak ameriški izletnik more kupiti 12 galon gazolina v Kanadi. Toda mnogo jih je potovalo z avijoni, vlaki in na ladjah.

Pa ne smemo misliti da v tem, ko Amerikanci hite v kanadska letovišča, sedijo Kanadčani lepo doma. Tudi iz Kanade prihaja mnogo obiskovalcev v Zed. države. Obmejne oblasti pravijo, da pride vsak teden do 30,000 Kanadcev čez mejo na obisk v Zed. države. Toda dočim sme Amerikanec nesti čez mejo v Kanado kolikor denarja hoče, pa ga sme vzeti Kanadčan samo $150 na leto.

Italijanski petelinčki so dobili tekmece

Neka zavezniška vojaška edinica je priredila ples v plesni šoli v Rimu. Vojaki niso pripeljali deklet s seboj, ker so Italijanke kar same radi prišle. Ples je bil zaključen pred enajsto uro, kot zahtevajo vojaške oblasti. Posamezni vojaki so potem spremljali italijanska dekleta domov.

Toda zunaj so čakali nanje italijanski petelinčki, ki jim ni bil dovoljen vstop k plesu. Nekemu vojaku so hoteli iztrgati dekleta ter odrezati dekletu lase v kazen, ker se pajdaši s tujim vojakom. Nastal je pretep, toda vojaška policija je temu kmalu napravila konec. Razen nekaj krvavih nosov ni bilo nič hujšega.

Drugi večer je bil zopet ples in zopet tepež in zopet nekaj krvavih nosov. No, vojaške oblasti so pa tedaj napravile temu konec in plesno šolo zaprle. Mlade Italijanke zdaj pogrešajo žvečilni gumij, s katerim so jih zalagali ameriški fantje, italijanski petelinčki pa pogrešajo težkih pesti ameriških fantov. Mednarodni zapletljaji so rešeni na celi črti.

BESEDA IZ NARODA

Pri Seliškarjevih so mlatili

Hubbard Rd.—Res prijetni so dnevi v teh krajih v sedanjem času. Ko so pri Seliškarjevih mlatili oves in pšenico je bilo kaj prijetno in povabili so tudi sosede kot se to spodobi, da so jim priskočili na pomoč v mlatvi. Se reče, saj ni noben mlatil s cepcem, kot smo to delali v starem kraju, ampak Tone je najel mlatilni stroj in tisti prijazni sosedje pa so snopje samo v stroj metali in žito v vrečah odnašali v kašče, kakor smo rekli v starem kraju. Stroj je mlatil, da je bilo kar veselje in trije moški so komaj sproti odnašali zrnje.

Frank Zupančič in Joe Valenčič sta s tako naglico metala snopje v stroj, da ju je bilo kar luštno gledati. Jaz sem samo opazoval. Tudi Debevčev Tone je bil priskočil na pomoč. Se reče saj ni samo priskočil, kajti on tudi dela, kadar se postopi. Ker je priden, zato pa tudi napreduje v svojem lepem življenju.

Seliškar in pa naš Eddie sta se bila že prej domenila, da jim bo šel ob mlatvi pomagat tudi on. Tako se je tudi zgodilo, ko je bil dan mlatve napovedan, je prišel večer prej Seliškarjev sin Adolf povabit našega Edita, da naj bo pripravljen za naslednji dan. Seveda sem se mu tudi jaz ponudil, da bi šel rad pomagat, če bi vedel, da bi me spustil kje v "štih." Adolf se me je nekaj branil in je rekel, da nima te pravice, da bi mi dovolil priti zraven, češ, da so mu doma naročili, da naj povabi samo Eddita. Tako mi je trdil on, jaz pa sem si sam po svoje mislil, bomo že videli, kako bo. Naslednji dan se je Eddie odpravil in takoj sem prisedel k njemu v avto in se znjim odpeljal k Seliškarjevim. Mislil sem si, kar bo pa bo.

Ko sva midva dospela na lice mesta, so tam že kaj pridno mlatili. Debevčev Tone je že prenašal oves. Ker se mi je videl precej gospodarski, sem ga takoj pobaral za kakšno delo naj bi jaz prijel in če me sploh rabijo. Tone mi je rekel, da za vreče nosit že vidi, da nisem sposoben, češ, da je že toliko slišal o meni, da nisem za tako delo. Rekel je: uzemi vile in pojdi gori na kopico, če te bodo potrebovali in one vprašaj.

Res sem z veliko težavo zlezel na tisto kopico, ker sem že bolj trdih kosti, Frank in Joe sta že prav pridno vbadala vile v snopje. Sem in tja sem tudi jaz katerega privzdignil, a sile pa nisem delal. Kmalu na to pa je že prišel Adolf z galončkom in mi ga natoči kozarček. Res bil je ta najboljši. Jojmene, da ste me videli, kako sem potem hitel premetavat tisto snopje, tako moč sem bil dobil. V prijetni družbi je čas kaj hitro potekal in že nas je Mrs. Seliškar povabila na kosilo. Pri takem delu so navadno piške na mizi in so tudi bile. Malo sem se sramoval pri jedi, ker nisem vajen jest pri drugi hiši, saj veste, da se vedno le domačega vogala držim.

Bilo je prav tako, kot tedaj, ko sem se odpravljal iz stare kontre v to obljubljeno deželo in sem se gredoč ustavil v Ljubljani pri stricu, ki je imel v družbi z Jegličem (bratom pokojnega škofa Jegliča) trgovino. Gospa Jeglič mi je bila pripravila imenitno pojedino in je tudi ona prisedla k mizi. Vsega je bilo dovolj, a jaz pa jest nisem hotel, ker sem sramoval. Mislil sem si, taka gospa pri mizi sedi in torej ni, da bi jaz svoja usta odpiral, ker nisem vedel, če bi jih prav. Mislil sem si, da se mogoče gospoda pri jedi drugače obnaša kot kmet. Ko je pa opazila mojo sramežljivost, se je pa odstranila, potem sem pa tako otepal, da je bil samo krožnik ostal in pa seveda vilice in žlica. Nato pa mi je bila prinesla še pol litra vina in tudi tistega sem kaj hitro pospravil. Seveda je bilo to že precej za tako mladega fanta, kot sem bil jaz, ampak sramoval se pa le nisem, ker me ni nihče opazoval.

Tako nekako je bilo tudi pri Seliškarjevih. Vse eno pa sem se dobro najedel in napil, kajti pri Seliškarjevih niso prav nič "stinži" ne z jedačo in ne s pijačo. To pa moram priznat, kar je res, je pa res. Zato jim pa tudi letina tako lepo obnese. Kašča je bila kar hitro napolnjena z ovsem in pšenico. Ja, saj pravim, taki so farmarji kot je Seliškar in pa Debevec, ki se na tako stvar razumeta in sta tudi sposobna prijet za vsako delo. Zato pa tudi napredujeta. Debevec kar pravi: akralinč, saj mora bit tako in tudi je.

Iz tega lahko vidite, da smo se ob Seliškarjevi mlatvi imeli prav imenitno in me prav veseli, da sem se bil tudi jaz vrinil k njim. Tako se vse vrti v teh naših krajih in se bo tudi še vrtelo en čas, kajti žita je še dosti na polju in čaka mlatve.

Tudi naš Eddie bo imel mlatev in me je že naprosil, če bom hotel prijet za kakšno delo. Obljubil sem mu, kako bo šlo, pa ne vem. Kadar je mlatev v kraju, tedaj je veliko delo opravljeno. Vse preveč novic imam, da bi jih mogel vse danes napisat in bo precej ostalo za prihodnjič, kajti ta dopis je bil namenjen samo Seliškarjevi mlatvi. Prihodnjič pride pa Vrtovšnik na vrsto in še več drugih zanimivosti. Pozdrav,

Frank Leskovic

—o—

Kaj je U.N.R.R.A.?

10. decembra 1943, leta je bila ustanovljena U.N.R.R.A. (United Nations Relief & Rehabilitation Administration) — Uprava Združenih narodov za oskrbo in obnovo. U. S. N. R. R. A. danes ni več samo pisarniški načrt, pač pa je to združba strokovnjakov, ki so vse svoje sile posvetili praktični pomoči na obširnih območjih v svetu. Imel sem priliko od blizu spoznati vsa začetna dela teh marljivih pijonirjev. Zato lahko nekaj povem o UNRRI, posebno pa lahko povem, kaj ni ta organizacija.

UNRRA ni mednarodna dobrodelna ustanova. To tudi ni neka borza dela, ki bi po osvobojenju preskrbela delo tisočim in tisočim telesnim in duševnim delavcem. UNRRA ni politični inštrument, s katerim naj bi se ustvaril novi svet ali s katerim naj bi se obnovila družba politikov v Ženevi. Smoter UNRRA je strogo praktične prirode. UNRRA naj bi pomagala narodom zopet na noge in naj bi vcepila novo življenje v njihova gospodarstva. UNRRA bo tem narodom nudila živila, oblačila, medikamente in druge potrebščine.

Jasno je, da niti Velika Britanija, niti Združene ameriške države niti Sovjetska zveza kot posamezne državne tvorbe ne morejo same izvršiti tega orjaškega dela. Potrebna je hitra in učinkovita mobilizacija vseh mednarodnih dobrin, da bi se to delo moglo uspešno izvršiti. UNRRA obsega 44 Združenih narodov. Celo nevtralci, Švica in Švedska ter nekatere druge države so njene članice.

Glavno vprašanje, ki zanima organizacijo je način plačevanja posameznih dobav. UNRRA mora predvsem preprečiti, da bi države, ki bodo deležne njene pomoči, ne postale čez noč prezadolžene z dolgovi.

Dejali smo v začetku, da UNRRA ni mednarodna dobrodelna ustanova, UNRRA pa tudi ni neko nadaljevanje medvojnega sistema "Posojevanja in najemanja." UNRRA bo nakupovala, razdeljevala in prodajala (kadar bo to mogoče) najvažnejše potrebščine. Med temi potrebščinami bodo ravno tako umetna gnojila kakor britvice za britje, copate in lokomotive. UNRRA bo predvsem skrbela, da se bodo obstoječe zaloge pravično porazdelile. Če bi bogatim narodom bilo prepuščeno, da svobodno nakupijo vse kar potrebujejo, bi za siromašne narode ne ostalo ničesar. To bi povzročilo težke mednarodne motnje in izzvalo težke gospodarske in socialne krize.

Pri upravi prve pomoči so si strokovnjaki pridobili dragocene izkušnje v Severni Afriki. Takoj po izkrcanju zaveznikov je bila odposlana v Alžir in Tunis posebna gospodarska misija, ki ji je stal na čelu g. Fred K. Hoehler, ki je med drugim izjavil: "Izkušnje v severni Afriki so nam pokazale tele smernice:

1. Osebje misije za pomoč v osvobojenih krajih mora biti čim manjše in šteje lahko samo nekaj izkušenih tehnikov.

2. Misije za prvo pomoč bodo na vsakem ozemlju našle dovoljno število oseb, ki bodo pripravljene sodelovati in ki bodo na stvari popolnoma dezinteresirane. Zasebna in državna upravna morata sodelovati tako, da bo pomoč zajamčena vsemu prebivalstvu.

UNRRA bo samo jedro, okrog katerega se bodo zbirali ljudje, ki jim je blagostanje celote pri srcu in ki bodo s svojimi moralnimi in strokovnimi kvalitetahi jamčili, da bo pomoč čim hitrejša in čim pravičnejša, obnova pa izvršena v čim krajšem času in brez težkih pretresov. Osvobojene države pač z vso pravico ne bi mogle dovoliti invazije dobrodelcev, ki bi prihajali od zunaj. Njihova stremljenja so, da ostanejo gospodarji na svoji zemlji in v nobenem slučaju ne bi pristali, da se odpovedo svojih pravic za škatljico kondenziranega mleka ali zabojček aspirina.

UNRRA je mednarodna agencija, ki urejuje preskrbo tako na strani proizvodnje, kakor tudi na strani razdelitve. Vsaka država bo prispevala s primerno kontribucijo, bodisi v denarju, bodisi v naravi. Dežele, ki niso trpele od sovražne okupacije bodo prispevale 1% od svojih narodnih dohodkov, medtem ko bodo tiste narodnosti, ki so trpele pod sovražnim jarmom prispevale s tistim, kar jim je še preostalo. Uspeh UNRRA bo odvisen od mednarodnega sodelovanja narodov po končani vojni.

—o—

Dnevna zavetišča naraščajo

Dnevna zavetišča, ki jih vodijo občinska podjetja in javno financirana rastejo vse povsd po deželi v tem poletju in igrajo važno vlogo v boju proti mladinskim zločinom in pa tudi pomagajo, da nekatere matere lahko hodijo na delo v tovarne, ki je nujno potrebno za vojni napor. Tako poročajo iz urada za občinske vojne službe.

Sile in protisile

"Bazovica." — Pred desetimi leti je C. G. Jung napisal v švicarskem mesečniku "Die neue Schweizer Rundschau" članek pod naslovom; "Nemčija je dežela duhovnih katastrof." Ta članek nam je čisto slučajno prišel pod roko pri brskanju tako skromnega gradiva, ki je v tej deželi na razpolago. Pisec pravi: "Nemčija je dežela duhovnih katastrof, kjer določena naravna dejstva v namišljenem miru, vedno znova vzbujajo klice po svetovnem gospodstvu, iz katerih vzbrstijo s pohotno raščo zablode, ki popolnoma premagajo razum. Gonilna sila je veter, ki prihaja iz azijskih neskončnosti in v široki fronti čez Tracijo veje v Evropo in Germanijo. Včasih nosi s seboj zunanje narode kot suho jesensko listje, včasih pa vzbuja navdahnenja misli, ki rušijo svet."

Taka svet pretresujoča sila je vsekakor nacional-socializem, ki je pognal v Nemčiji in poskušal preobrniti svet.

Še ko je bil Hitler potujoči prerok in je ves svet izven njegovih privržencev norce bril iz njega in njegovega gibanja, so ga nekateri imenovali: Mohamed. Ta primerjava ni brez osnove. Nacional-socializem je ljudska vera, religija, namenjena izvoljenemu ljudstvu, ki je poklicano, da zagospodari nad ostalimi narodi.

Zaradi tega je moralo priti do vojne, ker svet pač ni hotel kapitulirati pred germanskim "izvoljenim ljudstvom." Večkrat je izgledalo pa, kakor da se je svet s kapitulacijo že nekako pomiril. Prvič je bilo to takrat, ko je Francija, ki je bila v tem času prva vojaška sila v Evropi, brez vsakega odpora dovolila remilitarizacijo Porenja. Še bližje smo bili kapitulaciji, ko sta se Chamberlain in Daladier prestrašila Hitlerjevih groženj in žrtvovala Češkoslovaško. Kdor je takrat Hitlerja poslušal, kako je zmerjal dr. Beneša, poglavarja države, ki je bila uradno še vedno v prijateljskih stikih z rajhom, ta je v resnici verjel, da posluša jerihovske trobente, ki so porušile zidovja sovražnega mesta. Takratni Hitlerjevi histerični izlivi niso samo porušili češke Maginotove linije v Češkem lesu in Krkonoših, pač pa so tudi zlomili francoske in britanske zaščitnike češkoslovaške republike.

Naslednjo jesen 1939 se podobne Hitlerjeve zahtevke nasproti Poljski res niso mogle uveljaviti brez vojne. Kakšna vojna pa je to bila, če jo gledamo s stališča Nemčije? V pičlih treh tednih je bila Poljska "likvidirana," da uporabimo priljubljen prusijaški izraz. Skoro ravno tako hitro so bile osem mesecev za tem "likvidirane": Nizozemska, Belgija in Francija.

Nikoli v zgodovini ni svet občutil takega neustavljivega tevtonskega furorja, pred katerim so pred 2000 leti trepetali Rimljani. V resnici je izgledalo takrat, kakor da svet nima sredstev, s katerimi bi se zoperstavil temu strašnemu navalu. Maginotove linija je pred tem furorjem padla kot papirnata igračka in francoske ter belgijske armade so se razteple pred njim kot listje v vetru.

Preobrat je nastopil šele takrat, ko je Velika Britanija, od zmag pijanemu Hitlerju, na njegovo mirovno ponudbo, vrgla v zobe odločni "NE."

Ta, takrat od vsega sveta ocenjeni noroglavi "NE," je s strahom zaprl sapo iskrenim prijateljem Velike Britanije. Ves svet je pričakoval, da se bodo v kratkem vrgle nemške Panzerdivizije s tisoči in tisoči bombnikov na britansko otočje, da ga spremene v prah in pepel. In vendar se vkljub ura-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Če verjamete al' pa

"Vidiš, Jim," sem pel na sa svojemu sopotniku na "če bi mi ne bil pregrizel be pa bi svet zdaj ne zvedel. si pomagal tistemu nedolž zajčku od ribnika gori po v ni, da je hitel na vso sa svetu iskat si domovinskih vic po sosednih okrajih. A komaj sem spravil izza škrbin besedo "ribnik," si že postavljati tam žalostn menike moji puški, moji r mojemu levemu očesu, ki, jem preudarku, streljajo v ke in najraje tje, kjer ni ničesar pobrati.

"Ampak to pot se je pa sicer tako ponižna in pob duša caha, to pa to, bodo kali v Titovem generalne bu) uprla in udarila naza Torej, če je že taka sila, mora konštatirati izjal ofenzivo na zajce tam pri ku, si bil vojskovodja ti moj Jimek in ne moja sp na oseba.

"Tvoja navada je že c daj, da vedno tako obrne tebi prav, naj bo pa še zdaj pak, kakopak, tistega pa povedal, kako je bilo, ko šla čez reber tje v Gram donosnik," se na vso mo žuje sicer potrpežljivi Ji

"Kako je bilo pa tam, izgrešil."

"Šur, saj ti tisto ved šiš, kjer ti ne poješ nap kaj, te bom malo domisli koliko obrisal tvoj zakaj min. Ali si že pozabil, ka jaz dvignil puško, name rekel: 'Jack, zdaj pa le pa sem usmodil za enim še nisi dobro pobral, ko poklical na odgovor dru komaj si tega pobral, sem pravljal tretjega za ajn

"Zapik! Do drugega nič, da ni bilo vsaj prib ko, ampak za tretjega se nekoliko še pogovorila. enkrat mi povej, Jim, ka lo s tretjim?"

"S tretjim, kako da praviš? Kaj ga nisi pob

"Kako ga bom pobr bilo pa kaj pobirati. Če ustavil, bo zdaj nekje Franciscu. Vsaj tako se ko sem videl, kako si je naprej."

"I, no, za enega se pa ne bova zdajle prepir pa je en zajček pri tol vilu, kot jih je v ohijski

"Saj ni tisto, ampak pošteno poročilo. Saj nikdar ne zapišem take kateri nisem trdno pr da je prav tako in nič d

"Ha-ha, ha-ha, ha-ha zadonelo od tiste smer počivale Jimove kosti zofi.

"No, kaj se pa režiš, spet ni prav?" zvedavo spoštovanega slovensk ca s fino barvo, vsake v djem, železnino in tako

"O, nič, samo spomn kako bi se mi zdajle ko ril, če bi me vprašal, ak jen."

"Aha, si že spet stari cer sem trdno prepri bil tvoj krohot namenj prejšnjim besedam, pa naglo zasukal v smer, pačna. Pa stopi, ki leži ju, tje-le v ledenico po lažil."

"Kaj pa, če bi poklic ceta, on je za tri cole b nici, kot sva midva."

"Pusti Franceta, naj da se mu ravnokar sa gori na lojtri pod kak in če bi ga naglo zbu morda še ustrašil in te tla. Kar sam si pom če si žejen."

"Nak, tako pa spet jen, da bi zdajle vstaja nisi rekel, da mi boš vedal o Gramčevem ri

"Na, vidiš, začel sem ku, govorila sva o zaj šla v ajsbakso. Torej ribniku ti bom povedal si zberem misli."

Žrtev spovedne molčečnosti

Josip Spilman S. J.

dvokat pove, da na prigo- abbe Montmoulina in ne- rih tovarišev ne bo apeli- ker bi bilo brez uspeha in samo tratil denar. "Če bi priziv dovolili, bi moral še at pred sodišče, kar pa no- " je odgovoril gospod žup- "Čas je, da se pohujšanje a in se o meni več ne go- in piše. Najbrž bi bil zo- obsojen in priziv bi pohuj- e raznesel še v širše kroge. uki, ki jo prestane pri ob- avi obdolženi, sploh ne go- m. Ne, rajši smrt kot pri- ker svoje nedolžnosti itak orem jasno dokazati. Mo- bodo pa vendar verjeli ji besedi umirajočega."— o je pravil naš ljubi mu- c in jaz mu moram dati . Vprašal sem ga, če bi pa otel prositi za pomiloščeve bilo bi težko tu v me- okolici nabrati zanj do- podpisov. Tudi o tem ni nič slišati. Zato pa, go- a moja, hočem v ti točki ti vaše mnenje."

spod ravnatelj prosi ma- upnikovo, naj ona prva zovori. Gospa po kratkem u odvrne: "In če ga pomi- o, kaj ga pa potem čaka?" vokat migne z rameni in : "No, na giljotino bi ne in se potem morebiti še njegova nedolžnost. Vse ljše kot smrt!"

li bi moral v ječi biti po- zaprt za celo življenje?" a mati zopet.

ega vam ne morem pove- pravi g. Meunier žalost- Najbrž ga zadene druga jša kazen, prisilno delo a prognanstvo na otoške

a bi moral moj sin v jetni- jopiču in ukovan v verige o železno krogljo na no- a cesti delati sramotno, tno delo skupaj z drugimi delci in da bi ljudje s pr- za njim kazali rekoč: 'Vi- to je duhovnik!' — Ne, mu ne svetujem! To bi za mojega Franca hujše mrt! To ni nobena milost. misliš o tem hči moja? Ali mogla ti srečati tako na ?"

e, mati!" pravi hči. "Ne prosili za pomiloščenje, ne, če Franc sam noče." di jaz bi ne," pravi rav- . "Kot sem vam že pove- ga smatram za mučenika. pa bi se mogel braniti bliž- mučeniške krone?"

udi abbe Montmoulin ima ugovore zoper to, kolikor ga umel," pravi resno ad- . "Dobro! Pustimo pomi- nje in pripravimo se na eno žrtev!"

ŠE TEŽJI KRIŽ

mula je Velika noč, minul velikonočni teden. Obso- je bil pripravljen na smrt je vsak hip pričakoval, da naznanijo dan smrti. je docela zbran in miren. zniki so priznali, da niso likdar videli na smrt obso- ga jetnika, ki bi tako ne- ašno pričakoval zadnjo Nič se ni ponašal s svojo ostjo, ni hodil nemirno go- doli po celici, ni se obrego- ob sodnike in porotnike, ni no premišljeval in tarnal. e res sicer resen in je mno- molil, a ni bil žalosten; na- no tuintam ga je obšla ce- ha, plemenita veselost, ki e stražniki niso mogli tol- ti. Če bi mogli pogledati egovo notranjščino, bi se- videli, da je sicer narava bovala sramotni in nasilni ti, da ga je vzrok te smrti il s čisto tolažbo. Jaz umiram kot žrtev du- ke dolžnosti," si pravi sam sebi. "Mojo smrt bo smat- cerkev za pravo mučeništvo, kakor smrt sv. Janeza Nepomuka. Cerkev uči, da zbriše taka smrt vse grehe in vse kazni greha in da poleti takoj v večno radost duša mučenca, okrašena z mučeniškim vencem. Ni ga torej srečnejšega človeka kot sem jaz, samo bojim se, da te visoke sreče nisem vreden."

Take misli so se po obsodbi vrstile v duši abbe Montmoulina. Daroval je Bogu daritev svojega življenja in molil, naj jo sprejme. Upanje na bližnjo mučeniško krono bolj kot strah pred sramotnim življenjem kazenca na galeja ga napoti, da brezpogojno odbije advokatov predlog za pomilošenje. Advokatu seve pravega vzroka odklonitve ni mogel razodeti, pač pa ga je advokat, kot nam znano, že preje uganil. "Razumem vas," mu je rekel, "na vašem mestu bi ravnal ravno tako. V resnici niste dolžni nič sami naravnost storiti, da se smrti ubranite, če je za vašo dušo boljše, da umrjete."

Te ravnateljeve besede so obsojenca potolažile in mu odvzele pomislek, ki ga je še tuintam vznemirjal. Še slajše pa je bil potolažen, kadar mu je ravnatelj prinesel v ječo sveto obhajilo. Tudi ga je zelo pomirila novica, da bo za mater in sestro poskrbel njegov nekdanji predstojnik, župnik iz La Grange. Mirno je torej pričakoval resne ure, ki ga ima pozvati na oder in pred sodni stol Jezusa Kristusa, ki je pač poznal njegovo nedolžnost.

Bližala se je bela nedelja, ko se je moral bridko spominjati onih otrok v Ste-Victoire, ki jih je bil sam pripravil za letošnje prvo sveto obhajilo. Videti jih zopet ne sme? Kaj bodo pač o njem mislili? In njegovi župljani? Ali bodo res trdili, da je bil njih dušni pastir morilec? Prosil je ječarja zato za pisalno orodje in napisal je svojim prvoobhajancem in vsem župljanom ganljivo pismo, ki naj se jim z dovoljenjem nadškofa prebere v nedeljo po njegovem obglavljenju. Pisal je zahvalna pisma tudi nadškofu, ravnatelju. Tudi od matere in sestre se je ločil pismeno in ju prosil, naj si prihraniti bolečino in ga naj ne obiščete še enkrat pred smrtjo. Saj se bodo prav gotovo zopet videli nad zvezdami, naj se torej raji tolažite z veselim svidenjem po smrti kot žalostiti z mučno ločitvijo v ječi. Abbe prosi, naj to pismo precej oddajo, drugo pa šele po njegovi smrti.

Drugo jutro ga odvedejo v okovih iz celice v večjo dvorano kaznilnega poslopja. "Ali v smrt?" vpraša abbe malo bolj bled kot po navadi stražnike ki ga spremljajo.

"Boste precej čuli," se glasi odgovor.

V dvorani vidi abbe Montmoulin zbrano sodno osobje. Sodnijski sluga še enkrat prečita smrtno sodbo. Potem pripomni, da je prizivni rok potekel ter da je vsled tega sodba polnomočna.

Predsednik vpraša, če naj opustitev priziva pomeni, da se obsojeni prizna krivim.

(Dalje prihodnjič.)

—o—

Sodnik: "Ali še zmerom ne priznate, da ste bili to vi? Saj se ujema: vitka postava, prijeten obraz . . ."

Zaslišanka (vesela): "Da, da, to sem jáz . . ."

Hiša naprodaj

Ima 4 in 4 sobe ter 2 sobi v 3. nadstropju. Dvojna garaža, 2 furneza. Cena je $8700. Naslov se dobi v upravi tega lista.

SILE IN PROTISILE

(Nadaljevanje z 2 strani)

ganskemu prusijaškemu letalskemu terorju, ni posrečilo zlomiti Velike Britanije.

Leto kasneje je podoben odpor tvegala Sovjetska zveza.

Oba ta odpora pomenita kulminacijo nacional-socilističnih pohlepov. Sicer se je res posrečilo nadmočnim prusijaškim armadam, da so nadaljevale z velikimi uspehi, ali že v samem drvenju prusijaške vojne mašinerije proti Moskvi so se pojavljali v ljudeh podzavestni občutki, da brste nekje protisile, ki se raje puste pomandrati, kakor pa kapitulirati. Stalingrad je to podzavest preoblikoval v trdo resničnost za Hitlerjev nacional-socializem, ki je naletel na najmanj enako religijo duha in najmanj tako odločnost po življenju. Stalingrad je s svojim trpljenjem in krvjo mogočno okrepil tiste protisile, ki so prusijaške vandale pregnale od tega viteškega mesta ob Volgi na reko Prut. Stalingradski duh je očistil Severno Afriko in velik del Italije, ki jo je zlomil.

Popolnoma napačno bi bilo in tudi nevarno, če bi se demokratični svet udajal utvaram, da sta Nemčija in nacional-socializem že na robu prepada. Nacional-socializem je tudi še danes ogromna sila, ki obvladuje množice z neverjetno močjo in cinizmom. Ta zverinski cinizem prihaja s svojo divjaško odkritosrčnostjo do izraza v stavkih, ki so bili napisani pred kratkim v "Muenchener Neueste Nachrichten." V tem listu pravi urednik, ko govori o bombardiranju nemških mest: "Prebivalstvo bombardiranih nemških mest se mora pač pripraviti, da zapusti svoja udobna stanovanja, da bi se lahko naslajalo nad trpljenjem in poniževanjem tujih, od nemškega meča zasužnjenih narodov."

Duh, ki prihaja iz take miselnosti je za nas, ki si domišljamo, da živimo v prosvitljeni dobi, zares težko razumljiv. Nikakor pa ga ne smemo prezirati, če hočemo razumeti religiozno-politične sile, iz katerih črpa nacional-socializem svoje bestialne moči.

Nič ni v teku "čudne vojne v Franciji" bolj prestrašilo francoskih vojakov kakor zadržanje prusijaške soldateske, ki je bila brezupno obkoljena, pa se je rajše pustila posekati, kakor da bi se udala. Francozi so v sponah svoje zahodne civilizacije tako zadržanje občutili kot skrajno barbarsko. Ali resnici je treba pogledati korajžno v oči in priznati, da je ravno to zadržanje Prusijakov omogočilo njihovim armadam v zgodnjem polletju 1940, da so igraje obračunale s francoskimi armadami in ravno tako tudi z "nepremagljivo" Maginotjevo linijo.

Ravno tisto zadržanje in ravno tisti duh sta leto kasneje podili pruske tevtone po neizmernih ruskih ravnicah.

Sovjetska zemlja pa je — kakor smo že rekli — postavila prusijaškim zavojevalcem nasproti istega duha neizmernega požrtvovanja. Do takrat so Nemci sleherni odpor "likvidirali," če so naleteli na povprečne sile. V Angliji in v Rusiji pa so naleteli na sile, ki imajo globlje korenine in ki rastejo iz naroda samega. Te sile je poznal Churchill, zato je Hitlerju zabrusil svoj zgodovinski "NE ."

Na iste sile so Nemci naleteli leto kasneje na sovjetski zemlji. Tudi tu so srečali ljudi ,ki se rajše puste poklati, kakor da bi se podvrgli. Poročila iz te dobe, ki so jih nemški vojni dopisniki pošiljali z vzhodnega bojišča, so kar jasno očitovala vso grozo in strah, ki ju je občutil nemški vojak, ko je naletel na takega sovjetskega nasprotnika. Ta groza je bila upravičena, kajti že drugič so Nemci naleteli na sile, ki so bile dorasle tistim silam, katerim so se imeli zahvaliti za vse dotakratne uspehe. Sedanja vojna je vse drugo kakor pa neka kabinetska vojna. Ta vojna ni vojna špekulantnih interesov, pač pa vojna, v kateri si stoje nasproti najgloblja nasprotstva in samo zato je tudi ta vojna, vojna do popolnega iztrebljenja nasprotnika.

Samo tako lahko razumemo veličastno borbo bojevnikov N.O.V. v naši domovini, samo tako lahko razumemo triletno borbo na življenje in smrt neoboroženih jugoslovanskih upornikov nasproti tankom, letalom in najnovejšemu orožju, ki si ga je izmislila vojna tehnika.

Teh globokih sil in protisil, ki si stoje v tej vojni nasproti, površni brezskrbnež pri polni mizi in priklenjen na pretekle privilegije, privilegije, ki jih je opravičevalo samo "mesto rodjenja," ne more doumeti. Zato tudi tako velika nesporazumevanja povsod tam, kjer je v zadnjih 25 letih zamrla pravičnost, utihnila odkrita beseda in je bila pokopana demokracija. Eno pa je gotovo, tiste tako globoko zakoreninjene silnice, ki danes že tri leta enakovredno stoje nasproti najsilnejšemu sovražniku, ki vodi borbo na življenje in smrt, ne bodo mogle biti v nobenem slučaju premagane od povprečja sil, ki so podobne zgodbi francoskih vojakov v "čudni vojni" leta 1940. To oceno bi si morali temeljito vtisniti v spomin vsi tisti, ki še niso doumeli današnjih sil in protisil, ker logika je samo ena in politični račun brez logike, je račun brez krčmarja . . .

(F. Lodur.)

NO FATS—NO FASHIONS

Everyone thrills with pride at the smart appearance of our girls in uniform, particularly in their cool-looking summer outfits. In this group are Spar Seaman Jennie Dietz, of Hollywood, Cal., in grey and white striped seersucker; Army Nurse Lt. Alice E. Hall of W. Pittston, Pa., in olive drab, light weight tropical worsted; Wac Pvt. Lois B. Bisbey, of Houston, Texas, in her off-duty dress of beige shantung; Marine Sgt. Mary Ann Doherty, of Pierre, S. D. in green and white striped seersucker; and Wave Seaman First Class Betty Matney of Ashland, Ky. in grey and white seersucker. Women out of uniform have a part in providing these uniforms if they save their used kitchen fat, because used fat is necessary in processing all fabric, as well as dyes. Used fat is also an ingredient in the tanning of leather bags and shoes.

Demokratska konferenca. — Slika nam predstavlja senatorja Harry S. Truman-a (desni na sliki,) ki je bil nominiran podpredsedniškim kandidatom in ki se je odpovedal predsedništvu posebnega senatnega odbora za preiskavo vojnih aktivnosti. Levi na sliki pa je senator James M. Mead, ki je nasledil Trumanu. V sredini pa je mornariški tajnik James V. Forrestal.

DELO DOBIJO DELO DOBIJO

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE

ženske za oskrbnice

ZA POSLOPJA V MESTU

Poln čas, šest noči v tednu
Od 5:10 pop. do 1:40 zjutraj

Najboljša plača od ure v mestu, stalno delo.

Zahteva se državljanstvo. Zglasite se v Employment Office, 700 Prospect Ave. soba 901 od 8 zjutraj do 5 popoldne vsak dan razen v nedeljo.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Ženske za čiščenje

podnevi

STALNO DELO

DOBRA PLAČA

Zglasite se v
5. nadstropju v uradu

Wm. Taylor Son & Co.

(194)

Moške in ženske

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu
48 ur na teden

Plača za ZAČETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½ na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva. Nobena starost ni omejena, ako ste fizično sposobni opravljati delo, ki ga nudimo.

Zglasite se na

Employment Office

1256 W. 74. St.

National Carbon Co., Inc.

(x)

Moške se sprejme

Jemlje se aplikacije za moška dela v vojni industriji na novih kontraktih. Prekladovalci v skladišču, truckerji itd. Dobra plača od ure.

Eaton Mfg. Co.

E. 65th St. in Central

(194)

MALI OGLASI

Ledenice naprodaj

Naprodaj je 7 ledenic za 50 ali 100 funtov ledu. Cena je po $2.00. Pokličite ENdicott 1217. (190)

OHIJSKO VINO
(najboljše vrste)
$2.50 GALONA

EMERY'S BAR
961 Addison Road
Odprta do 2:30 A. M.

x

Rodney Adams Heating Service

Dajte si osnažiti svoj furnez zdaj. Mi popravljamo in zacementiramo furneze. Imamo dele za vseh vrst furneze.

Inštaliramo tudi nove furneze ter inštaliramo pihalnike (blowers). Inštaliramo termostate na furneze za premog ali plin.

Ekspertna postrežba na vseh vrst opreme.

KE 5461

21601 Westport Ave.

Peč naprodaj

Proda se kuhinjska peč in studio couch; v dobrem stanju in po nizki ceni. Poizve se na 6305 Glass Ave. (191)

Ako iščete

dobrega popravljalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevje. Cene zmerne in fino delo.

FRANK MARZLIKAR

16131 St. Clair Ave.

(Tues. x)

Kdo je našel očala?

Izgubil sem očala od St. Clair kopališča do poulične postaje na 62. cesti. Očala so bila v rujavi škatlji. Pošten najditelj naj jih vrne Joseph Stirnu, 7510 Myron Ave., ENdicott 2784.

Soba v najem

Odda se v najem opremljena soba, $3.00 na teden. Si lahko tudi kuha. Zglasite se po 3 uri popoldne na 996 E. 64 St.

Breskve in češplje

Naprodaj so lepe breskve in češplje. Zglasite se pri

Frank Gruber

Route 534
Geneva, Ohio

(192)

TOVARNIŠKI DELAVCI

za splošna dela, Rubber Press in Rubber compounders, vozniki trukov, prelagalci materiala, pomagači v plating prostorih, učenci na Automatic Screw strojih. Predznanje ni potrebno. Dobra plača od ure in overtime. Stalno delo v važni industriji. Urad za najemanje odprt vsak dan od 7 zj. do 5 pop. ob sobotah in nedeljah od 7 zj. do 3 pop.

DILL MFG. CO
700 E. 82 St.

(191)

Hotelske služkinje

Prijetno delo
Udobne ure

Delrey Hotel

1819 E. 55th St.

(194)

Dekleta in žene

Punch Press operatorice
Dobra plača od ure in overtime
100% vojno delo
Zagotovljeno delo po vojni
z 60 let staro družbo

Bishop & Babcock Mfg. Co.

1285 E. 49th St.
blizu St. Clair Ave.

(194)

Ženske se sprejme

Sprejme se ženske za dela v vojni industriji. Pregledovalna in drugih vrst dela bodo na razpolago. Dobra plača od ure.

Eaton Mfg. Co.

E. 65th St. in Central

(194)

Kupujmo obrambne obveznice in znamke!

TRPLJENJE MLADE MATERE

ROMAN

"Delujte z vašimi mislimi, kakor vam drago," reče Armenia, "toda nikakor pa ne verujte, da se bom jaz zaupala kakemu vsevedeževalcu, da bi me potem razoroženo spravil pod svojo oblast!"

"Vi boste že tako delovali, da ne bo prišla nobena stvar na jasni dan, katera bi vam imela škodovati!" pripomni razočaran Vanderbroock.

"Jaz vam hočem, ker sva že ravno pri takemu pogovoru, samo toliko povedati, da vam bo dokazano, da ste precej prepozno prišli Mylord! Bolj natančnih pojasnil vam dati pa ni moja dolžnost. Vendar pa vas hočem v dotične prostore peljati, od katerih govorite; vi sami jih prestopite in preiščite, in potem vam je prosto, da storite kar se vam bo poljubilo!"

Kaj takega pa ta resni Vanderbroock ni pričakoval.

Armenia je vsako njeno kretnjo napravila z neko resnostjo. Sedaj je stopila k neki fino izrezljani omarici in vzame iz nje nekaj skupaj zvezanih ključev. —

"No, sedaj vas pa prav vljudno prosim, da mi sledite," reče Vanderbroocku in stopa proti vratom.

Čudeč se temu razpoloženju, ji prav radovoljno sledi Vanderbroock.

Oba zapustita sedaj sobo in se podasta po zadnjih stopnicah nizdol. Nato gresta čez veliko stekleno dvorišče v prostore, kateri so se nahajali v zadnjem delu palače, katere je Vanderbroock omenil. — —

Armenia je sama odprla vrata.

"Vstopite prosim Mylord," reče sedaj ona in pomalo se ji je na glasu, da se v notranjščini bojuje z neko bojaznijo, "jaz zahtevam sedaj, da vstopite v te od vas označene prostore!"

Vanderbroock se odzove pozivu in vstopi v hodnik. Armenia mu sledi. Sedaj on sam odpre v ozadju hodnika nahajajoča se vrata in vstopi v slabo razsvetljeni prostor, kateri je dobival samo nekoliko svetlobe skozi malo okno.

Omenjeni prostor je bil prazen! Nobeno človeško bitje se ni nahajalo v njem.

Tudi v poleg ležeči sobi ni bilo dotičnega najti, za katerega je Vanderbroock zagotovo mislil, da ga bo tam našel.

"Jaz sem vam sedaj vse pokazala Mylord," reče Armenia, "druge stvari vam nobene ne dolgujem več. Vendar mi je sedaj sveta dolžnost, da se oprostim take družbe, katera mi je samo v napotje in nadlego. Drugega vam nimam kaj povedati več Mr. Vanderbroock!"

Te besede so globoko segle, in Vanderbroock se je počutil užaljenega.

"Vi boste te besede še obžalovali Mylady," odgovori on resno in zapusti prostore. Sedaj pa odhiti brzih nog k svoji kočiji, katera ga je zunaj palače čakala.

Armenia je postala sedaj strašno razburjena.

Brez da bi en trenutek pomišljala, se poda takoj iz teh zapuščenih prostorov nazaj v svoje udobno urejene prostore in takoj na to odide v Edwardovo sobo, kateri je pa takoj zapazil, da se je moglo nekaj nenavadno redkega prigoditi Armeniji, ker bila je strašno izpremenjena.

"Ura je prišla, o kateri sem ti nekaj časa nazaj rekla moj ljubi Edward, ko si me ti povpraševal, po oni strašni skrivnosti, katera zapleta to celo palačo v njo," prične ona, "jaz pridem, da ti vse resnično razodenem. Ti veš, da oni prostori v ozadju palače skrivajo neko osebo, ti si že videl onega nesrečneža, toda ne veš pa še ne, zakaj se on tam nahaja in kako sva si midva bližnja."

"No, potem mi boš vendar enkrat pomagala strašno moreče vprašanje rešiti, katerega se jaz nikakor ne morem oprostiti," odgovori Edward, "presenečenje one noči mi še vedno teži mojo dušo."

"Ta skrivnostna zagonetka naj bo že enkrat razvozljana! Poslušaj me! Oni nesrečnež, pomilovanja vreden, kateri je že tudi tebe nadlegoval, — kateri je obolel na umu, že trpi dolgo vrsto let na ti bolezni, in jaz ga imam radi ljubezni pri sebi, ker smili se mi ga dati v tuje roke, radi tega ker je moj brat Guy!"

"Ali zakaj ga potem tako boječe prikrivaš javnosti, kot da bi se šlo za bog ve kako veliko nevarno stvar?" vpraša Edward.

"Jaz ga prikrivam radi tega pred ljudmi, ker nečem da bi vsakdo vedel, kaka nesreča je zadela obitelj Campbell, bila sem preponosna, da bi o ti nesreči komu pravila, in radi tega sem držala to skrivnost samo zase in zato nisem pustila nobenega tujega človeka k mojemu ubogemu bratu. In ker se imenuje Guy Campbell, bi si lahko kdo mislil, da je moj prvi mož. Pozabiti se pa ne sme pri tem, da se naša obitelj tudi glasi na ime Campbell in da je bil moj prvi mož moj bratranec. Ta skrivnost pa je prišla sedaj na jako zagoneten način na dan. Vanderbroock je bil tukaj in mi je pričel groziti, da on ve vse natančno o moji skrivnosti. On se je predrznil to govoriti, ker mislil je, da bo s to njegovo obdolžitvijo mene pridobil, in me izkoriščal z njegovimi načrti — toda on je prišel prepozno! Bilo mi ni dopuščeno, to nesrečo dalje prikrivati, akoravno sem moje-ga ubogega brata z živili oskrbovala — sedaj sem ga dala spraviti v blaznico v San Jago — in od sedaj naprej se jenja vsa skrivnost onih prostorov. Sedaj veš vse! Ti imaš sedaj oni tako zaželjeni odgovor razrešen. Zadosti dolgo sem jaz s strahom prikrivala to skrivnost. Sedaj pa sem jo vendar enkrat zopet prosta, vendar pa ne privoščim nobenemu, da bi kdo vedel, da mora tudi hiša Campbell strašno nesrečo prenašati. Jaz se nisem pred nikomur pokazala, da me muči kaka notarnja žalost, in tudi ne privoščim nobenemu človeku, da bi o ti žalostni nesreči vedel. Toda sedaj se je to zgodilo in jaz se moram s težkim srcem na take misli privaditi, da se nahaja en Campbell v blaznici."

"V meni pa se je naselil zopet tako težko zaželjeni mir," pripoveduje Edward, "tvoja izpoved mi je odvalila velike skrbi s srca! Ti si storila več za tvojega nesrečnega brata, kot pa te je vezala sestrska vez do njega. Bog se naj usmili tega reveža."

UMOBILNI.

Na velikem dvorišču umobolnega zavoda v San Jago in na vrtu, kateri se je držal na enemu koncu dvorišča, so se sprehajali med prosto uro oni zblazneli ljudje, kateri so bili mirnega obnašanja in tudi ne nevarni.

Nekaj verterjev in vertaric stoji tu in tam naokrog da pazijo na te umobolne nesrečnije.

Tukaj se je videlo ljudi vsakovrstne starosti in raznovrstnega stanu. Videla se je mlada, lepa gospa katera je nosila neki skupaj zaviti zavoj jako skrbno v naročju; ta gospa je radi hitre smrti svojega ljubljenega otroka zblaznela. In ona si je sedaj v resnici mislila, da ima še vedno svojega otroka v naročju — toda v njenem naročju ni bilo drugega, kot nekaj skupaj zvitih rut in drugih krp, katere je pa tako vroče poljubovala in na srce pritiskala, da je mogel ta žalostni prizor vsakega zdravo mislečega človeka v srce zboleti.

Na drugi strani je stal zopet postarani mož, in je vedno napolglasno računal. Ta človek je, ko se je še nahajal pri zdravi pameti vedno študiral geometrijo in druge nji podobne stvari; in pri tem vednem študiranju in računanju, se mu je omračil um.

Tam je zopet sedel na samotni klopi neki mladi mož s skravžljanimi, dolgimi lasmi in bledim upadlim obrazom. On se je nazival za novega mesija in je dostikrat pridigoval samo o takih stvareh, katere so ravno nasprotno odgovarjale, kakor pa jih je on popisoval.

Zopet tukaj stojita dve stari ženici skupaj, izmed katerih je ena zblaznila, ker si je domišljala, da je veliko svoto v loteriji zadela, in je bila za celo svoto potem okradena, medtem ko je druga trdila, da je cesarjeva sestra iz Indije, in da pozna vseh pet delov sveta natančno po državah.

Tam kleči zopet ena mlada ženska z razpuščenimi lasmi in bila je z očmi uprta proti nebu. Ta sirota je zblaznila, ko je vedno preveč verovala v besede onih ljudi, kateri nosijo nekoliko daljše črne suknje od nas navadnih ljudi. In tam se zopet sprehajata dva moška, katera sta zblaznila od prevelikega mišljenja, kako bi se dalo iznajti kaki novi dobičkanosni patent.

In daleč proč na strani je stala, nam bralcem že dobro poznana Elizabeta, bleda, opešana in z veliko rano v srcu. Tudi ona se je prištevala k umobolnim, tudi ona spada v ta zavod za umobolne, toda ona je bila proti velikemu podkupu pridržana v temu zavodu.

Ves njeni trud, da bi prepričala zdravnike in strežnice, da je ona v resnici ona oseba za katero se izdaja in da ima gotove pravilne vzroke za to, da se Jozuata boji, je bil zaman. Vse njene prošnje, da bi se ji dalo otroka nazaj, so bile bob v steno, ker kar je govorila se je vse držalo, da govori v nekakem diliriju.

Strašni obup se jo je polastil. Ona se je bojevala s svojimi srčnimi bolečinami. Sedaj se jo je polastila neka mlačnost, ker sprevidela je, da je brez moči in izgubljena ter da njen glas ne doseže nobenega ušesa v tem zavodu stanujočih ljudi.

Muke, katere so jo navdajale so bile strašne, ker mislila si je, da ni nobene rešitve več zanjo iz tega z žalostjo obdanega zidovja.

Kamor se ji je pogled uprl, vsepovsod je bil sam umobolni človek; sami pretresujoči prizori, in vse to je bilo v zvezi z njeno dušo, da se tudi z njo tako zgodi, kar se ji že vnaprej pripisuje.

Sedaj je ona opustila vse; vse prošnje, da bi se ji dovolilo pisati Edwardu Wilson, kako strašno da trpi in da se nahaja v blaznici. Strežnice so ji vse obljubile, samo da so potolažile, toda vedele so dobro, da ta nesrečnica strašno boluje na umu, ker vedno se je štela, da je soproga bogatega Edward Wilsona ,kateri pa je bil poročen z lady Campbell.

In sedaj molče trpi ter potrpežljivo pričakuje dalje. Ona se je udala ti strašni usodi. Njena zadnja moč in upanje je izginilo. Potrta na duši in telesu stoji in gleda v pred njo.

Samo kadar se je na Jozuata in druge sledovalce, jo je prije vo strašno obupanje, pa je vselej vila svo roki, ter je postala ja na.

Zdravniki so to nje nost imenovali napa sledovalna blaznost. je prišlo nekaj druge beti na misel. Od zdr strežnic ne more ona ga več pričakovati,

(Dalje prihodnj

Kupujte vojne zn

Gornja slika nam predstavlja dva "Yankija," ki si pripravljata zaklonišča ali bolje rečeno strelske jarke, v katerih bosta varna pred sovražnimi kroglami.

V BLAG SPOMIN

DRUGE OBLETNICE SMRTI NEPOZABNEGA SOPROGA IN OČETA

ANTON ANZLOVA

ki je nas zapustil za vedno 15. avgusta, 1942.

Dragi soprog in oče, globoko potrtega srca se spom trenutka, ko smo se morali ločiti od Tebe in izročiti Tv v naročje matere zemlje.

Ni Te več v naši družbi, toda Tvoj duh, spomin na živel v naših srcih, dokler tudi mi ne pridemo za Tebo.

Želimo Ti najslajšega počitka.

Oj usoda ti nemila,
kako kruta si do nas.
Si moža mi ugrabila
in očeta dragega.

Leti dve je že minilo,
kar nas Ti zapustil si.
Oh, kak' prazno je življe
kar med nami več Te ni

Saj ne mine nikdar dneva,
da bi ne bili v duhu tam,
kjer zdaj spava Tvoje truplo,
kjer Tvoj dom je zdaj hladan.

Žalujoči:

SOPROGA IN OTROCI

Cleveland, O., 15. avgusta, 1944.

V BLAG SPOMIN

OSME OBLETNICE SMRTI NAŠEGA BLAGOPOKOJNEGA IN NEZABNEGA OČETA

JOHN BECK

ki je v Bogu vdan zavedno preminil dne 15. avgusta, 1936.

Dragi in ljubljeni oče. Ob tužni obletnici klečimo ob Tvojem grobu in ob grobu naše prezgodaj umrle mamice in Tvoje ljubljene soproge ter Vama močno žalostni kličemo: Mir Vama bodi na božji njivi!

Žalujoči:

OTROCI.

Cleveland, O., 15. avgusta, 1944.

NOVICE -- z vsega sveta
NOVICE -- ki jih potrebujete
NOVICE -- ki jih dobite še sveže
NOVICE -- popolnoma nepristranske
NOVICE -- kolikor mogoče originalne
NOVICE -- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

AMERIŠKA DOMOVINA

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jo
Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSK
KATOLIŠKA JEDNOT

Najstarejša slovenska podporna organi
v Ameriki . . . Posluje že 51. leto

Članstvo 39,200 Premoženje $5,50

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 128.43

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najb
šteni in nadsolventni podporni organizaciji,

KRANJSKO SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI

kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operac
bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do
otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate
dobe od $250.00 do $5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če že
ali članica te mogočne in bogate katoliške podporne organiz
trudi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovanju in za vse druge podrobno
se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih druš
K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago St. Joli